

Kistiinnimesse

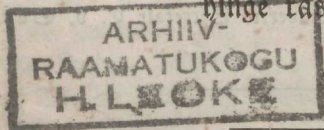
teefond

Taewa liina pole.

Tähhendamisse sannaga ärraselletud

Cesti = ma rahwa

hinge lastuks.

Esimenne jaggo.

(Kolmatakorda trükkitud.)

021012
Pernus, 1836.

Trükkitud ja müa W. Pormi jures.

Daß in vorliegender Schrift, betitelt: „Kistiinnimesse
teekond Taewa linna pole“ nichts gegen die Evangelisch-
Lutherische Kirchenlehre und unsere Bekenntnißschriften
enthalten sei, wird von dem Deselschen Evangelisch-
Lutherischen Consistorio desmittelst attestirt.

Arensburg, am 22. September 1855.

Im Namen und von wegen des Deselschen Evangelisch-
Lutherischen Consistorii

No. 241. Vice-Präsident A. v. Schmidt.

(L. S.) Stellvertr. Secretair E. v. Saß.

Der Druck dieser Schrift wird unter der Bedingung
gestattet, daß nach Beendigung desselben der Abgetheil-
ten Censur in Dorpat die vorschriftmäßige Anzahl Exem-
plare zugestellt werde.

Dorpat, den 30. November 1855.

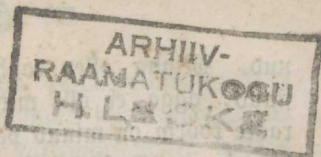
No. 116. Abgetheilter Censor de la Croix.

(L. S.)

ENSV
Riiklik Avali
Reamatukogu

\$ 19160 ✓

0

Esimesse Peatük.

Mis pean ma teggema, et ma õn-
saks saan?

(Loe Ap. Tegg. 16, 30. 31.)

Ärrarikmisse linna wärrawatte ees kõndis üks mees rahhoto mele ja kurbdussega eddasi ja taggasi, ja wägga sandid, wannad ride hilbud ollid temmal selgas ja se raske koorm, mis temma kandis, rõhkus tedda mahha. Temmal olli ka üks ramat käes. Sedda teggi temma lahti, hakkas luggema, ja sedda luggedes, hakkas ta wärrisema ja kibbedaste nutma ja hūdis wimaks halleda kaebamisse heäleaga: „Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan?“ (Jes. 64, 5. Paul 38, 1—7. Ebr. 2, 2. 3. Ap. Tegg. 2, 37. p. 16, 30.)

Misugguses kurbduseses pōris temma ennašt omma maia pole ja ei tahtnud esmalt omma naese ja lastele omma süddame waewa mitte teada anda; agga sest et hādada pääw päwalt ifka rāngemaks lāks, ei woinud ta sedda mitte ennam warjule hoida, waid hakkas nenda kaebama: Minno armas naene, ning teie minno kallid lapsed, teie ollete sedda kül jo ammo tāhhele pannud, et keik rahho minno süddamest on lahku-

nud. Minna ollen rahho omma süddamele ot-
sinud, agga ei olle mitte leidnud; üks hirmus
raske koorm on minno peäl ja rõhhub mind mah-
ha; ja ep olle sedda, kes mind sest woiks peasta.
Dh meie waesed kaddunud hinged, mis saab min-
nust, mis saab meist keikidest? sest Summal ah-
wardab meie liinna tullega taewast ärrapõlletada,
otsego Sodomat ja Komorrat, ja kui meile mitte
pea üht peäsemisse teed ei näideta, siis ollen
minna sinnoga, minno armas naene, ja teiega,
minno kallid lapsed, ärrakaddunud. (2 Peetr.
3, 7—12. 2 Tess. 1, 8. 9.)

Dh kuhho lähhan ma —
Mo patto koormaga?
Kust pean armo leidma?
Kes saab mul abbiks joudma?
Et keik ilm appi tulleks,
Mul siiski hädda olleks! —

Kui nüüd temma naene ja lapsed sedda kuul-
sid, ehmatasid nemmad wägga ärra, agga ei
mitte sepärrast, et nemmad olleksid temma kōn-
net usknud, waid et nemmad mõtlesid tedda
peast rummalaks ja melest seggaseks lainud olle-
wad. Esite püüdsid nemmad tedda hea ja arm-
sa wisiga waikistada ja tedda nisuggusest mõttest
ja ettewõtmisest ärrapõrda. Et nüüd õ kätte
joudis, saatsid nemmad tedda maggama, sest naad
arwasid tedda maggamisse järrel jälle omma en-
dist moistust ja meelt kätte sawad. Agga tem-
ma ei uinund mitte maggama, waid õhkas, nut-
tis ja teggi palwet keige se õ läbbi. Hommiko

tahtsid nemmad teada sada, kuidas temmaga lugu. Agga, et ta neile nüüd jälle ueste Summala pühast wihhast ja kättemaksimisest hakkas råkima, mis nende linna peale pididi tulles, ja neid weel kangelinne maenitsema, seält seest ärarapõggeneda, siis püüdsid nemmad temma ette wõtmist wihhaga ja wägghise keelda, ja hakkasid tedda ka naerma, irwitama ja sõimama.

Ühhel päwal, kui temma üksi wälja peäl olli kâimas ja omma ramatut kurbdussega luggemas, hüdis ta jälle wägga halleda healega: Mis pean ma teggema, et ma õnsaks saan? Sa wata, üks au wâart mees, nimmega Ewangelist, astus temma jure ja küsis temmalt: Miks sa nuttab, ja mis järrele sa hüäd? — Temma kostis: Oh Isand! ma ollen selle ramato seest luggenud ja arro sanud, et ma pean surrema ja pârrast surma Summala kohto ette astuma. Subba surm on hirmus mo melest, agga se mõtte tulles kohtopâwa peale, se taidab mind lõpmata ahhastussega.

Siis kostis Ewangelist: Se ello siin Ma peäl on kûl wägga willets ja raske, miks sa siis ei tahha hea melega surra? Mees wastas: „Wata se raske koorm, mis mind mahha rõhhub ja õhkama panneb, sesamma ei lahku ka surmas mitte minnuft ärra, waid surmas pean ma weel paljo ennam temma raskest tundma, sest siis wautab ta mind weel süggawaminne mahha, kui haud on, ja lükkab mind põrgo süggawusse. Oh, et üks ingel taewast tulles, ja mind kui

Lotti festfinnatfest Sodomast wälja wiiks ja mind peästaks, ennego se hirmus hukkatusse pääw tul-
leb!" Ewangelist ütles: „Pöggene tulles
wihha eest!" (1 Tess. 1, 10.)

Mees wastas: „Kuhho, oh kuhho pean ma
pöggene ma?"

Ewangelist näitis sörmega ühhe sure wälja
pole ja ütles: „Kas sa nääd seäl ühhe kitsa
wärrawa?" (Matt. 7, 14.)

Mees ütles: Ei nä mitte.

Ewangelist ütles: Ehk sa nääd wahhest
seälsammas ühhe lampi paistwad? (Laul 119,
105.)

Mees wastas: Sedda walgust arwan ma pis-
sut näggewad. —

Ewangelist ütles: Se on hea, hoia siis si-
mad järsko se walgusse pole, ja minne otsekohhe
fenna, siis saad kitsa wärrawa nähha; selle wasto
kopputa, ja kül sulle siis döldakse, mis sinna pead
teggema. —

Teine Peatük.

Ei ükski, kes omma kät adra külge
panneb, ja watab taggasi, ei kölba
Jummala rigile.

(Luk. 9, 62.)

Mees hakkas nüüd se tähhendud walgusse pole
jooksuma, agga ta ei joudnud weel kaugele, siis

tullid temma naene ja lapsed uksest wälja, hüüdsid temma järrele ja kutsusid tedda taggasi. Agga temma ei holind egga kuulnud nende kutsmist, waid ruttas walguſse ja kitsa wärrawa pole, hüdes: Ello, ello, iggawest ello! — Ka naabred tullid wälja, temma jooksmist watama. Ühhed irwitasiid ja naersid tedda, teised sõimasiid ja ähwardasiid tedda, monningad hüüdsid ta järrele, tedda taggasi kutsudes; kaks nendest hakkasiid temma järrele jooksuma ja tahtsiid tedda wägise taggasi wia. Ühhe nimmi olli Kangekael, teise nimmi olli Pehme. Kui need tedda kätte said, ütlesiid nemmad: Kule, sinna pead jälle meiega taggasi pöörma! Mees wastas: Ei ial mitte, ei iggaweste ei pea minno jalg ennam fenna ärrarikmiſse linna taggasi minnema, sest kes fenna siſse jääb, se lähhab hukka. Tulge enneminne minnoga, armsad naabred!

Kangekael ütles: Mis sa rägid? Kas meie peame omma sõbro mahhajätma ja keif wanna rõmo ja lusti ärrakautama? Se mees, kelle nimmi olli Kistiinnimenne, wastas: Keif mailma sõbrus, rõõm ja warra ep olle ühtegi wäärt selle õnne ja au wasto arwata, mis minna otſin.

Kangekael. Mis õnne ja au otſid sinna siis?

Kistiinnimenne. Minna otſin ühte päranduſt, mis ei woi hukka minna, egga ärrateotud sada, egga ärranärtsida, mis taewasſe on tallele pandud, ja mis ommal aial peab antama

neile, kes sedda tõe melega õsfiwad. (1 Peetr. 1, 4.) Luggege sedda isse minno ramatust, kui tahhate.

Kangekael. Dlle agga sest wait, ja jätta meid rahhule omma ramatoga! — Ma küsfin find weel üksford, kas sa tahhad meiega taggasi pöördä, ehk mitte.

Kistiinnimenne. Ei ma lähhä mitte taggasi; sest ma ollen omma kät jo üksford adra külge pannud, ja ei tahha ellades ennam taggasi wadata.

Kangekael. Tulle siis felttimees, tulle Pehme, lähhäme ilma temmata jälle koio! Misugugusid hullopeaga innimesi leitakse küllalt; kui nende peas üks rummal mõtte on tousnud, siis arwawad isseennast targemad ollewad, kui keik muid innimesi.

Agga Pehme ütles: Ürra te temma kõnnet ja nou mitte nenda alwaks ehk tühjaks, sest kui se peaks tõssi ollema, mis hea Kistiinnimenne rägib, siis on se warrandus, se õnnistus ja au, mis temma otsib, küll palju parrem kui se, mis meil on, ja minnogi süddames on hinno tousnud, temmaga eddasi miina.

Kangekael. Mis sa rägib? Dllä sinna ka meletumaks läinud? Minna ütlen sulle: tulle taggasi! Sest kes teab, misugguse efsitusse tee peäle sesinnane jõlle mees find sadab. Põra agga taggasi ja olle moistlik.

Kistiinnimenne. Ei mitte! Waid tulle sinna isse ka omma felttimehhe Pehmega minno teed eddasi kaima, ja ussu, et sedda õnnistust

tõeste woib kätte sada, kenneft minna ollen räk-
nud. Kui teie mind ei ussu, siis luggege sedda
ramatut; sest tõest, keik, mis se ramato sees on
kirjotud, se on ka kinnitud selle werrega, kes
sedda on teinud. (Ebr. 9, 17. r.)

Pehme. Kule Kangekael, minna wõttan
ette, omma armsa küllamehhega eddasi minna;
agga minno armas sõbber Kristiinnimenne, kas
sinna ka diete tead õiget teed senna õnne paika?

Kristiinnimenne. Üks tõsine mees, kelle
nimmi Ewangelist, juhhatas mind ühhe kitsa wär-
rawa pole, seält hakkab se õige tee.

Pehme. Läksi siis eddasi, seltsimees! Sa
nenda lüksid nemmad teine teisega.

Kangekael. Sa minna wõttan jälle omma
maia pole minna, ja ei tahha mitte nisugguste
seltsis käia, kes nenda omma mele ja moistusse
polest on seggaseks lainud. Nenda lüks siis Kan-
gekael taggasi, agga Kristiinnimenne ja Pehme
lüksid eddasi wärrawa pole. See peäl ütles Kris-
tiinnimenne: Armas Pehme, ma rõmustan
wägga, et sinna olled minnoga tulnud. Oh
kui Kangekael teaks weelgi selsinnatsel ommal
pawal, mis temma rahhule tarwis lähhäb! Agga
nüüd on se temma silma eest warjule pandud.
(Luf. 19, 42.)

Pehme. Sest et meie nüüd üksi olleme, siis
juttusta mulle, mis warra ja õnnistus se on,
mis meie otsime, ja kuidas meie sedda woime
kätte sada?

Kistiinnimenne. Minna woin sedda kúl parreminne ommas süddames tunda, kui suuga fest rákida; agga et sinnul ni suur himmo on fest arro sada, süs tahhan minna sülle ommaft ramatust ette luggeda.

Pehme. Kas sinno ramato oppetus on ka tödde?

Kistiinnimenne. Jah, se on töest tödde! fest se on tulnud selle káest, kes ei woi ialgi wal-letada. Dtsego Temma isse útleb: „Daewas ja Ma lähháwad hukka, agga minno sannad ei lähhá mitte hukka. (Matt. 24, 35.)

Pehme Hea kúl, mis suggused on süs need warrandused ja önnistused?

Kistiinnimenne. Üks iggawenne riik, ig-gewenne rõõm ja iggawenne au on meie párris öösa, — úht ello antakse meile, kus meie ig-gawest önnistust peame tundma, (Matt. 25, 34.) — úht önnistust, mis film ei olle náinud, ja kórw ei olle kuulnud, ja innimesse süd-damesse ei olle tousnud; sedda on Summal wal-mistand neile, kes Sedda armastawad. (1 Kor. 2, 9.)

Pehme. Dh se on wágga hea! útle, mis weel?

Kistiinnimenne. Seál antakse meile au-roni ja rided, kelle sees meie peame paistma, kui páike, omma Issa kunningrikis. (Matt. 13, 43.)

Pehme. Dh se on wágga armas! útle, mis weel?

Ristiinnimenne. Summal tahhab seal ärrapühkida keik weepisfarad meie filmist, sest surma ei pea seal ennam ollema, egga leinamist, egga küssendamist, egga waewa ei pea ennam ollema. (Jlm. 21, 4.)

Pehme. Ja mis saggusid selttimehhi ja söbro leiame seal?

Ristiinnimenne. Seal peame Serawide ja Kerubide jures ollema, ja mitme tuhhande ingli ja nende õnsa hingede seltsis, kes enne meid sedda teed senna on läinud. Seal olleme ühhes nendega, kes pühhad ja armastussega täidetud, ja käime ühhes nendega Summala palle walgusse, ja seisame Temma ees iggawesse rahho sees. Seal same ka usso-wannemid nähha nende kuld-kronidega, pühhad neitsid omma kanlettega ja need pühhad usso- ja werretunnistajad ehk martirid, kes Issanda nimme pärrast mailma lastest said lõhki sagitud, ehk tullega ärrapõlletud, ehk metsaliste ette heidetud ja neist lõhkikistud, ja ärramurtud, ehk järwede ja merrede sisse heidetud ja ärraupputud. (Jes. 6, 2. Ebr. 12, 22—24. Jlm. 5, 11. — p. 4, 4. — p. 14, 1—5. — Ebr. 11, 33—40.) Need keik ellawad seal lõpmatta õnnistusse ja au sees, ja ei surre ialgi ennam ärra. Sest ehk kül nende hinge maia, se mullane hone, on mahhakiistud, süiski on neil üks elloasse Summala käest, üks hone, mis ei olle kättega tehtud, ja on iggawenne taewas. (2 Korintusse 5, 1.)

Pehme. Subba needsinnatsed fannumed on

minno süddant sure rõmoga täitnud; agga ütles: kuidas same neid asju isfi kätte?

Kristiinnimenne. Se taewa kuningas ja Issand on sedda keik selle ramato sisse lastnud üllespanna, meile juhhatamisefeks. Agga üllem asfi on se, et Temma hea melega iggauhthe omma riki tahhab wasto wotta ja iggauhhele sedda õnnistust ilma anda, kes agga tõsise ja kindla melega sedda himmustab ja otsani sedda teed käib, mis meid juhhatakse. (Salm. 22, 17.)

Pehme. Oh kui armas on se luggu kuulda! Sepärrast läkki siis ussinaste senna pole.

Kristiinnimenne. Ei woi minna weel mitte ni ussinaste käia, kui ma tahhaksin, se koorma pärrast, mis mo selja peäl on.

Nenda eddasi minnes, joudsid nemmad ühhe rabba soo jure; ja et sedda diete tähhele ei pannud, egga diete ennese ette ei waatnud, siis wausid mollemad soo mudda sisse. Selle soo nimmi on argdusse rabba. Siin said nemmad muddast otsego kaetud ja wägga waewatud, ja Kristiinnimenne hakkas omma koormaga ikka süggawaminne sisse wauma.

Pehme ütles nüüd: Kristiinnimenne, kuhho oled sa nüüd juhtunud?

Kristiinnimenne wastas: Tdest minna ei tea sedda mitte. Sedda kuuldes sai Pehme wägga furjaks, ja täis tullist wihha kiskendas temma Kristiinnimesse wasto, ja ütles: On se se suur

rõõm ja iggawenne õnnistus, mis sinna mo wasto kiitsid? Sa jõlle lobbiseja! Kui jubba tee hakkatus ni hirmus on, mis siis weel lota, enne kui meie sedda teed lõppetame? Kui ma siit weel elloga peäsen, siis sowin rõmoga sulle üksi omma iggawesse õnnistusse paika. Nenda räkides hakkas Pehme keigest wäest seält rabba mudda august wälja ronnima, ja kui ta wälja olli sanud, ruttas temma omma koio pole, ärrarikmisse lüüna taggasi; ja Kristiinnimenne ei sanud tedda sest aiaft mitte ennam nähha.

Kristiinnimenne olli nüüd üksi ja tõstis selle jure hädda sees omma filmi ülles kitsa wärrawa ja selle walgukse pole, mis seält paistis. Külta katkus esjite, ka keigest wäest senna pole ronnida, agga temma näggi seddamaid, et joud ei annud seält rabbaft läbbi sada, se koorma pärrast, mis temma selgas olli. Kui temma nüüd õhkas omma waewa sees, siis juhtus temma jure üks wõdras, selle nimmi olli Abhimees. Sesamma küsis temma käest, mis sinna siin teed?

Kristiinnimenne wastas: Üks mees, nimme-ga Ewangelist, juhhatas mind se kitsa wärrawa pole, et ma woiksin tulles wihha eest ärrapõg-geneda; ja kui ma senna pole olin minnemas, sattusin minna koggematta selle rabba siisse.

Abhimees. Miks sa ei olle parrem nende jälgede peäle waatnud, kes sinno eel sedda teed käinud? (Matt. 7, 7. 8. Joan. 14, 6.)

Kristiinnimenne. Kartus sai nenda minno peäle woimust, et minna ennam ei teädnuud, kuhho miinna, ja nenda kukkufin minna seia sisse. — Abbimees pakkus nüüd temmale kät ja tombas tedda pea wälja kōwwa Ma peäle ja kāsks tedda eddasi miinna neid jälgi möda, mis temma nüüd ennese ees wois nähha.

Se wahhe olli Pehme kōddo joudnuud; ja temma naabred tullid temma jure, tedda watama. Üthhed kiitsid temma taggasi tullemist, ja ütlesid tedda moistlikko ja targa mehhe ollewad; teised sõimasiid tedda jõlledaks ja seggaseks mehheks, et temma Kristiinnimessega nisuggust teadmatta ja waewalist teed hakkand káima; agga monningad naersid tedda ja ütlesid: Edest, olleksime meie Kristiinnimessega sedda teed hakkanud káima, siis ei olleks meie mitte selle tühja waewa párrast ümber pōdrnud, egga ennast naeruks teinud. Nenda istus Pehme esmalt pahha melega nende seas; agga kui ta wimaks jälle julgeks sai, siis jãtsid nemmad tedda rahhule, ja hakkasiid keif Kristiinnimesest naerma ja teotama.

Kolmas Peatük.

Ni mitto kui kässo teggudest on,
need on needmise al.

(Kal. 3, 40.)

Kui nüüd Kristiinnimenne üksipäinis omma teed taewa linna pole eddasi läks, näggi temma ülle wälja ühhe innimesse ennese wasto tulleswad. Sesamma olli üks wägga auustud mees, nimme-ga Mailmatark, ja temma ello asse olli ka ärrarikmisse liinas, lihhalikko tarkusse ulitsas. Mailmatark olli Kristiinnimesse ärra-minnemist kuulda sanud, ja kui ta nüüd temma waewalisest käimisest ja õhkamisest näggi, et temma kül sesamma Kristiinnimenne wois olla, kes hilja aia eest ärrarikmisse liinast olli ärra-põggenud, siis ütles

Mailmatark: Kuhho sa lähhad, armas sõbber? Kui kaugele mõtled ja ennast omma koormaga eddasi sawad?

Kristiinnimenne. Tah tõest, minno koorm on kül räkimatta raske, ni raske, kui ial ühhe innimesse koorm on olnud; agga ma himmustan sest lahti sada; ja sellepärast ruttan ma kitsa wärrawa pole.

Mailmatark. On's sinnul weel naest ja lapsi?

Kistiinnimenne. Tah on, agga minna ei woi nende parrast mitte ennam taggasi jada; ma ollen, otsego ep olleks mul neid mitte. (1 Kor. 7, 29.)

Mailmatark. Kas sa tahhad minno nouandmist kuulda?

Kistiinnimenne. Miks mitte, kui se agga hea on.

Mailmatark. Minna annan sulle sedda nou, et sa wiwimatta isse sest koormast ennast lahti teed; enne sedda ei woi sa rahho leida, egga neist andidest romustada, misga sind Summal on onnistanud.

Kistiinnimenne. Seep se on, mis minna otfin. Minnul on kül wägga suur himmo, sest koormast lahti sada, agga minna isse ei joua ennast mitte sest lahti tehha, ja meie Ma sees ei joua ka ei ükski mind sest koormast päästa. Selleparrast ruttan ma kitsa warrawa pole.

Mailmatark. Ütle, kes on sind siis sedda teed juhhatanud?

Kistiinnimenne. Üks wägga aulik mees, nimmega Ewangelist.

Mailmatark. Ürra wotta mitte sedda hullo nou, mis temma sulle annud, waid usso minno fanna sisse. Ep olle kül mitte willeksammat ja raskemat teed keige mailma sees leida, kui se te on, mis temma sind juhhatanud. Minna naan ka, et argdusse rabba mudda margid alles sinno külges. Sa tead isse, kui suurt waewa sa seäl rabbas tunda said, agga se on alles nende wae-

wa hakkatus, kes sedda teed káiwad; sest párrast sedda ep olle selle tee peál muud leida, kui: kurbdust, wallo, ahvastust, takkakiusamist, náлга, allastust, hádda, modka, loufoere, lendawaid madusi, pimmedust ja surma. Et sinna selle tee waewa ja raskust weel diete ei tea, siis wotta ikka wanna innimeste nou kuulda, ja árra lasse ennast mitte úhhe woóra ja teadmatta mehhe nouandmisse lábbi hukatusse siise sata.

Ristiinnimenne. Se koorm, mis minno selja peál on, on minnule palju raskem ja hirmsam kanda, kui keik se, mis sinna mulle praego olled nimmetand. Sepárrast tulgo kúl minno peále, mis tahhes; keik sedda tahhan árrakanda, kui ma agga sest koormast woin lahti sada.

Mailmatarf. Millal sa sedda koormat keige esite tunda said?

Ristiinnimenne. Siis, kui ma sedda ramatut hakkasin luggema, mis minno káes on.

Mailmatarf. Sedda ma arwasin; — sul on kúl sesamma járg ká, kui teistel nõdra melega innimestel, kes nisugguste teadmatta asjade járrele uriwad, mis úlle nende moistusse káiwad, ja wimaks láhháb nende meel seggaseks.

Ristiinnimenne. Minna tean kúl, mis ma otsin ja púan: ma himmustan lahti sada ommast raskest koormast.

Mailmatarf. Agga mikspárrast himmustad ja otsid sinna nisugguse waewalisse tee peál ommast koormast lahti sada? Minna woin sind kúl õppetada, kuidas sinna ilma sure waewata

sest lahti saad, ja peälegi weel julgust, rahho ja sõbrust leiad.

Kistiinnimenne. Kui sa sedda tead, siis rāgi mulle omma sallajat tarkust üles.

Mailmatark. Wata, seält wäljaspidise waggadusse linnast, kaks wersta maad ellab üks isfand, nimmega Kāssoõppetus; sesamma on üks wägga tark ja auustud mees, ja temma moistab nisuggusest koormast lahti peāsta, kui sinnul on, ja ta woib ka neid terweks tehha, kes jubba mele ja moistusse polest piisut nõdraks lainud. Minne agga nüüd wiwimatta temma jure, kũl temma sind pea aitab. Kui sinna temma ennesega mitte ei peaks kokko juhtuma, kũllab siis ommetigi temma poeg Kus=Ellowiis *) koddoo on, sesamma on üks hea ja armsa wiisiga noormees, ja on selle asja polest nisamma tark, kui temma isfagi; seäl woid sa ommast koormast lahti sada. Sa kui sul ennam himmo ei olle ärrarikmisse linna taggasi miinna, (sedda nou ei kida minna sulle ka mitte,) siis woid sinna ommetigi omma naest ja

---

*) Selle ärrakeeldud teega ei sa ausa ello wiisi koggoni mitte ärrakeeldud, sest aus ello wiis ehk wagga ja jummalakartlik ello peab õigest usust sündima; agga kes arwab kāssoõõtmisse läbbi õnsaks sawad, kes wäljaspidise waggadusse ja ausa ellowiisiga rahhul on, se arwab: pattustpõõrmist ja uut sündimist polle ennam tarwis, se on ekstussee tee peäl, sest Kalar. 5, 4. seisab: Teie ollete Kristusest lahti sanud, kes teie kāsso läbbi tahhate õigeks sada; teie ollete armust ärralangenud.

lapsi ennese jure lasta tulla; seäl wäljaspiddise waggadusse liinäs seiswad praego monningad ello maiad tühjad, ja sa woid neist ühhe pär-
 raja hinna eest ennesele osta. Ka toidus on seäl hea ja alwa hinna eest sada. Ja mis sinno
 ello seäl weel armsamaks teeb, on se, et ka sinno
 tublid naabred sind wõtwad auustada.

Kristiinnimenne hakkas peagi sedda nou
 heaks arwama ja küsis: Kust tee lähhab se
 ausa mehhe maia pole, kes sedda keik mo kätte
 murretseb?

Mailmatark. Kas sa nääd, kus se kõrge
 mäggi on, senna minne otsekohhe ja essimenne
 maia, mis siit minnes mäe kalda peäl seisab, on
 temma maia. Seddamaid jättis Kristiinnimenne
 sedda teed mahha, mis kitsa wärrawa pole läh-
 hab, ja hakkas Kässoppetusse maia pole minne-
 ma, et temma seäl ni pea kui woimalik ommast
 raskest koormast woiks lahti sada. — Ugga sed-
 da liggimale temma mäe jure joudis, sedda kõr-
 gem näitis se mäggi temmale ollewad. Kui
 temma wimaks sest mäest hakkas ülesminnema
 Kässoppetusse maia pole, siis rippusid ni hirm-
 sad sured kaljo rüngad selle mäe kaldast ülle tee,
 et mees ennam ei julgenud eddasi minna, sest
 ta kartis, et kaljud pidid temma peäle langema.
 Ikka raskemaks olli temmale nüüd ka se koorm
 selja peäl lainud, ka sured tulle legid tousid seält
 mäest ja üks heäl hüdis: Ürranetud on ig-
 gauks, kes ei jä keikide sisse, mis on
 kirjotud kässo ramatusse, et ta sedda

keik peab teggema. (Kalat. 3, 10.) Sest kofkus Kristiinnimenne wägga ärra, ta hakkas nüüd surma kartuše pärrast higgistama ja wär-risema ja kahhetšes wägga, et temma Mailma-targa nouandmiše läbbi ennast sest õige ello teest lasknud kõrwale pöörda. Ugga wata, sesamma suure kurbduše ja surma aghastuše sees näggi temma Ewangelisti ennese jure tullemad ja hää-benes wägga tedda nähhes. Ewangelist watas otsego wihhase ja ähwardaja näoga Kristiinni-messe peäle ja ütles temma wasto: Mis sinna siin teed? Mikspärrast olled sinna sedda ello teed ni pea mahha jätnud? Wärristes seisis Kristi-innimenne temma ees ja ei woinud selle peäle ei sannagi lausta.

Ewangelist ütles temma wasto: Kes us-sust õige on, se peab ellama; ja kui kegi ärratagganeb, siis ei olle minno hingel temmast melehead. (Ebr. 10, 38.) Sinna olled ärratagganend, — sinna olled keige kõrgema Jesanda armo-nou ärrapõlganud! — Selle peäle nikkutas Kristiinnimenne ommad põl-wed; õhkades ja taewa pole wadates hūdis tem-ma halleda hāelega: Jesand olle mulle waese pattusele armolinne! — Ewangelist wõttis nüüd temma käest kinni ja ütles ta wasto: Kes om-ma eksitust kahhetšedes ja wihkades, õiges uskus Jesanda jure tulleb ja temma käest armo pallub, kül se leiab Temma käest pattude andeksandmist, ello ja õnnistust.

Need sannad andsid Kristiinnimessele jälle uut ello ja wägge. Wärristes tousis temma nüüd

maast ülles ja Ewangelist õppetäs tedda weel, üteldes: Gefinnane Mailmatark on üks eksitaja. Temma on sind se tee peält, mis kitsa wárrawa pole sadab, eksitanud seia kõrwale minnema, agga Jõsand ütleb: Minge sisse kitsast wárrawast, sest se wárraw on kitsas, ja se tee on waewalinne, mis ello sisse wiib, ja piisut on neid, kes sedda leidwad. (Matt. 7, 13. 14.) Temma on sedda tarwilist risti ja waewa sülle wihhaks ja hirmsaks teinud, mis sinna ommetigi suremaks rikkuseks pead arwama, kui keif warra Ma peäl; (Ebr. 11, 25. 26.) sest se Nu-Jõsand ütleb: Kes minno jure tahhab tulla, se salgago isseennast árra, ja wõtko omma risti enese peále ja káigo minno járrel. Sest kes ial omma ello tahhab hoida, se kautab sedda árra; agga kes ial omma ello árrakautab minno ja armoõppestusse párrast, se hoiab sedda. Kui kegi minno jure tulleb ja ei wihka (se on: kes ei pea alwemaks kui Mind) omma isä ja emma, ja naest ja lapsi, ja wende ja õdesid, ja weel peálegi omma ello, se ei woi mitte mo jünger olla. (Mark. 8, 34. 35. Luk. 14, 26. 27.) Sa wimaks on temma sind ühhe tee peále juhhatanud, mis sind árraneedmise ja iggawesse surma sisse sadab; sest et káisso teggudest ükski lihha ei moisteta temma ees õigeeks; ja ni mitto kui káisso teggudest on, need on needmise al; sest kirjotud on: Árranetud on ig-

gaüks, kes ei jä keikide sisse, mis kirjotud on kässo ramatusse, et ta sedda keik peab teggema. (Rom. 3, 20. Kal. 3, 10.)

Kristiinnimenne ei julgenud esmalt mitte filmi ülestõsta; parrast küsis temma kartlikko süddamega: Kas siis minnul ka weel lotust? Kas woib minno pat sada andeks antud? — Ewangelist wastas: Sinno pat on kül wägga suur, ja sinna olled kahhewõrra nuhtlust teninud: sest sinna olled sedda ello teed mahhajättnud ja olled hakkanud ärrakeeldud teed kaima. Siiski pead sinna weel pattude andeksandmist leidma. Agga hoia ja ärra taggane nüüd ennam mitte, et sinna hukka ei sa omma tee peäl; sest Temma wiha süttib pea põllema. (Paul. 2, 12.)

Kui nüüd Kristiinnimesest se kindel nou olli nähha, et ta jälle kitsa wärrawa pole tahtis taggasi minna, siis hakkas Ewangelist Kristiinnimesse ümber kaela, andis temmale armastusfega suud, ja rõõmsa näoga temma peäle wadates, õnnistas temma tedda. Ta hakkas nüüd kohhe kässo=needmisse tee peält kitsa wärrawa pole taggasi ruttama, ja et temma kellegiga sanna ei räkkinud, kes temmale tee peäl wasto tullid, siis joudis temma ka pea kitsa wärrawa ette. Sest sefennane wärraw ep olle mitte kaugel, agga pisut innimesi lähhawad otsekohhe selle peäle.

Heljas Peatük.

Keik, mis Issa minnule annab, se tulleb minno jure, ja kes minno jure tulleb, tedda ei tahha ma mitte wäljalükkada.

(Joan. 6, 37.)

Kitfa wärrawa peäle ollid need sannad kirjotud: Palluge, siis peab teile antama; otsige, siis peate teie leidma; kopputage, siis peab teile lahti tehtama. (Matt. 7, 7.) Kui Kristiinnimenne neid sai luggenud, siis kopputas ta mitto forda wärrawa külge ja ütles ommas süddames: Kas se au Issand peaks mulle weel omma armoust lahti teggema? — Kas Sa peaks weel mind wastopanniat, mind pörgo tulle wäärt pattust sisse lastma? — Oh kui Temma mulle wae-sele koormatud pattusele weel sedda suurt armowõttab näidata, siis tahhan minna iggaweste Temma suurt hallastust kita! — Müüd tulli wärrawa tahha se wärrawawaht, üks au-wäärt mees, nimmega Lõbbus meel, sesamma hüdüs: Kes seäl on?

Kristiinnimenne wastas: Üks waene koormatud pattune! Minna tullen ärrarikmisse linnast ja lähhan Sioni mäe pole, et ma tulles wihha eest saaksin pöggeneda. Se tee senna pole peab sest kitsast wärrawast läbbi minnema, ja

fellepárrast pallun minna, et sa mulle lahti teed ja mind lábbi lassed.

Lõbbuõ meel. „Wágga hea melega“, ja temma teggi seddamaid wárrawa lahti, ja kiskus Kristiinnimest sure ruttoga kátpiddi sisse. Sedda teggi ta sepárrast, et piõsüt maad wárrawa kórwas on Sadana liinna=pea, seált lassed temma tulliste nooltega nende peále, kes wárrawast tahtwad lábbi minna, et temma neid weel enne woikõ tappa, enne kui nemmad wárrawast lábbi joudwad ja temma rigist peásewad.

Kristiinnimenne ütles: Kõõm ja wárrifeminne táidab minno súddant, — sedda suurt armo ei olle ma mitte teninud, sest minna ollin jubba úksford Jõsandast árratagganenud. Edest, Jõsand on wágga armolinne, sest kui ma káõsoõppetusse máe al seisin ja jubba surma otasin tulleswad, siis lákkitas Temma Ewangelisti mo jure, ja nüüd on mulle kõlwatumale ello wárraw lahti tehtud. Se wárrawa=waht Lõbbuõ meel ütles: Jah, Jõsand on kül armolinne; kes Temma jure tulles, sedda ei tahha Sa mitte wáljalúkkada, (Joan. 6, 37.) olgo temma ka keige suremat patto teinud! — Agga nüüd annan minna sulle sedda nou, et sa sedda kitsast teed káid, mis sinna siin ennese ees náád; sesamma te on seátud Prohwetide, Kristuõse ja Temma Apostlide lábbi.

Kristiinnimenne. Kas põõrwad selle kitsa tee peált ka monningad arrud kórwale, mis teekáiat woikõsid eksitada?

Wárrawa = waht Lõbbusmeel. Tah, äkkitselt põõrwad allapole monningad tee = arrud kõrwale, agga need on kõmwerad ja laiad; agga sinna minne otse eddasi sedda ühte kitsast teed, se on se õige.

Kistiinnimenne. Kas pean ma sedda koorma weel kawa kandma? Wárrawa = waht Lõbbusmeel wastas temmale sure armastussega ja ütles: Kannata agga weel nattokeste, — pea tulleid sa ühte paika, kus se koorm ilma sinno abbita sinnust árrawoetakse. Agga enne kui se sünnib, tulleid sinna Selletaja maia jure, sesamma wõttab sulle wágga kallid asjo náidata ja selletada. — Tännolikko süddamega játtis Kistiinnimenne sedda head wárrawa = wahti Summalaga ja láks omma teed otsekohhe eddasi Selletaja maia pole.

Wies Peatük.

Agga se Erõstia, se pühha Waim, sedda Minno Issa tahhab lákkitada Minno nimmel, sesamma peab teid õppetama keik; ja teie mele tulletama keik, mis Minna teile ollen ütelnud.

(Joan. 16, 26.)

Kui nüüd Kistiinnimenne Selletaja maia jure olli joudnud, siis tuli Selletaja armastussega temma wasto, wõttis tedda wágga sõbralikkul

ja armsal kombel wästo ja ilmutas temmale di-
get usko ja Summala rigi sallajaid asjo. —
Keige essite näitis temma ühhe pildi, mis seina
külges naela otsas rippus. Sesamma pildi peäl
olli üks tõssise näoga Summala sanna õppetaja
näha, selle pallest paistis otsogo Summala ar-
mastus, temma filmad ollid taewa pole pöör-
dud, temma ulede peäl olli tõe sanna kirjotud,
ommas käes piddas temma Piibli-ramato, mailm
olli temma selja tagga, ja üks kuld kroon olli
rippumas ülle temma pea. Kui Kristiinnimenne
sedda näha sai, siis küsis ta: Mis se pild täh-
hendab? Selletaja wastas: Mi mitto eksitajat
on Ma peäl ja ni mitto hinge sawad neist ek-
situd. Hoia ennast nende libbeda sannade eest.
Siin nääd sa pildi peäl malitud ühhe trui ar-
moõppetusse tunnistaja, ühhe õppetaja, kes ig-
gamekse ello semet külwab. Dmma Issandat te-
nides, põlgab ta mailma ärra keige kurja him-
mudega; temmal on se kindel lotus, et Issand
üllewel taewas aukroniga tedda wõttab ehhitada.
Nisugguse tõssise Summala sanna tunnistaja juh-
hatamist wõtta ikka süddamest wästo, agga ek-
sitajatte libbedat keelt põlga ärra, sest need saat-
wad sind hukatusse sisse.

Pärrast sedda satis Selletaja Kristiinnimest üh-
he sure laia kambri sisse, mis täis tolmo olli,
sest et se weel ial ei olnud pühhitud, ja kutsus
ühhe mehhe senna ja andis temmale käske, sedda
puhtaks pühkida. Kui mees kambrit hakkas püh-
kima, siis tousis ni paks tolm maast laeni ülles
et pididi Kristiinnimest pea ärra lämmatama.

Nüüd käsķis Selletaja üht neitsit wet sisse tua ja põrrandat weega kasta; ja ni pea kui sedda olli tehtud, panni wessi suurt tolmo finni, ja sedda kambrit wois nüüd heästi pühķida ja puh- takš tehha.

Kistiinnimenne küsķis: Mis se luggu tähhendab?

Selletaja wastas: Se kambri tähhendab innimesse süddant, mis weel armodppetusse läbbi ei olle pühķitsetud. Se tolm on se pärris pat, se seestpiddine ärrarikminne, mis innimest roja- seks teeb ja ärra kautab. Se kes esķite hakkas pühķima, on käsķsoõppetus, teine kes wet tõi ja sedda põrrandat nisutas, se on Ewangelium ehķ armodppetus. Nenda kui esķimesse pühķimisse läbbi pakš tolm agga maast laeni hakkas ülles- tousma, et kambri ei woinud sest puhtakš sada, nenda teeb ka käsķsofanna, sest sesamma ei puh- hasta mitte süddant pattust, waid teeb patto ellawakš ja wäggewakš. (Rom. 7, 9.) Käsķ sadab kül patto tundmist, agga ei anna mitte wägge, patto ärrawoita ja kautada. — Agga otse kui se neitsit sedda kambrit esķite weega mär- jakš teggi, ja pärrast sedda pühķis, nenda woib ka üksnes siis südda patto wallitsussest lahti ja pühķitsetud sada, kui Ewangelium ehķ armodp- petus süddamesse tulleb ja käsķso ärraneedmist waigistab. Südda saab siis usso läbbi puhtakš tehtud ja aukunningas woib siis seäl sees ello- asset tehha. (Joan. 15, 3. Ap. Teg. 15, 9. Rom. 1, 16.)

Pärast sedda wiis Selletaja Kristiinnimest ühhe teise tuppä, kus kaks last ollid. Ühhe nimmi olli Himmo, teise nimmi olli Kannatus. Himmo olli wägga kannatamatta, rahhota ja nurriseja, agga Kannatus olli wägga rahholinne ja löbbus. Nendesinnaste laste kaswataja olli mollematte lastele kallid annid tootanud, mis nemmad teise aasta hakkatuses pidid kätte sama. Himmo ei tahtnud mitte andide peäle odatta, waid tahtis neid seddamaid kätte sada; agga Kannatus otis neid rõmoga. Kui nüüd Kristiinnimenne laste peäle watis, tulli üks mees siise, ja tõi Himmule hulka kallid asjo. Himmo firrutas sure ruttoga kät nende järrele wälja ja naeris omma seltsimeest, et temma weel ühtegi ei saand. Agga lühikesse aia pärast kaddusid keik need asjad ärra. Kristiinnimenne küsis jälle: Mis se luggu tähhendab? Selletaja wastas: Otse kui Himmo tullega aia asjo ei tahha odatta, nenda tewad ka mailma lapsed. Kui nemmad tullega ello õnnistusfest suurt luggu ei pea, siis pallu sinna ennesele õiget tarkust, õiget usko ja kannatust ja ota rõõmsa ja kindla melega Jummalä näggematta armoandid, fest nähtawad asjad on aialikkud, agga näggematta asjad on iggawessed. (2 Kor. 4, 18.)

Pärast sedda wiis Selletaja Kristiinnimest weel ühhe teise tuppä, kus müri kõrwas tulle asfeme peäl tulli põlles; sedda tuld tahtis üks musta näoga mees weega kustutada, agga se tõi ei läinud temmale mitte korda, fest tulli hakkas aega möda ifka wallufaminne põllema.

Kristiinnimenne küsib: Mis se tähendab?

Selletaja ütles: Se tulli tähendab Issanda armo tõõd innimesse süddames, mis kurri waenlane kül püab ärra kustutada ja kautada; agga kust se tulleb, et temma nou ja joud ei hakka peale, sedda tahhan ma sulle nüüd näidata. Nende sannadega wiis Selletaja Kristiinnimest sesamma müri tahha, seäl näggi ta ühhe armsa ja walge näoga mehhe seiswad, kes ilma wahheta, agga siiski fallaja, õlli tulle siise wallas.

Kristiinnimenne. Mis se tähendab?

Selletaja. Se tähendab Kristust, kes ühte puhko omma armo õlliga usko ja waimo-ello ülles peab, keige kurrati nou ja ettewõtmisses wasto. Agga et sinna olled tedda näinud fallaja müri tagga seiswad ja seält näggematta kombel õlli tulle siise wallawad, se tähendab esstiteks, et Temma armo tõõd innimesse süddames ükski ei woi nähha egga moista. Sest tulleb, et saggedaste usklikkud hinged Jummalasanna kuulmisses jures, palweteggemisses ja waimolikko woitlemisses sees suurt ussojulgust ja ni õnnist jummalikko rahho süddames tunda sawad, et nemmad sedda ei woi üllekräkida, egga ärramoista. (Wil. 4, 7. Rom. 8, 26.) Teiseks tähendab se luggu, et usklikkud wahhest kiusatusse aial ennaft arwawad Dnnisteggiast mahha jätud ollewad, ja ommetigi seisab Temma näggematta wifil nende liggi ja aitab neid eddasi.

Siit wiis Selletaja Kristiinnimest ühhe sure ja armsa laggeda Ma kohta, kus üks wägga suur kunninglik au = kooda seisis; selle kunninglikko au = koia harja peäl nähti nori mehhi ja neitsisi kuld riettega eddasi ja taggasi käiwad. Sesinnatse koia ette olli suur hulk innimesi kokko tulnud; need pannid käl sedda kunninglikko koia au immeks, agga ei julgenud mitte sisse minna, sest se kunninglikko au = koia ukse ees seisis wäe hulk, sõariistadega ehhitud, ja ahwardas iggaühte mahha lüa, kes julgeks ukse liggi astuda. Agga wärrawa kõrwas istus üks mees laua tagga, nende nimmed ülleskirjotamas, kes woiteldes sest wäe hulgast tahtsid läbbi tungida, ja kunninglikko au = koia uksest sisse minna. Hulk aega läks möda, ja weel ei julgenud ei ükski neist, kes seäl seisid, koia liggi tulla. Wimaiks tulli sure ruttoga üks sõariistadega ehhitud wahwa mees kirjotaja jure ja ütles temmale: Panne nüüd minno nimmi ülles. Siis panni temma raudkübara pähhä, tombas omma mödga wälja, läks julgeste se wäe hulga peäle ja raius ühhe ja teise pole ja hawas neid, kes temma wasto hakkasid. Ta et ta käl isse ka monda hawa sai, siiski ei holineud temma sest, waid raius ikka wäggewaminne omma waenlaste peäle, ja nenda kibbedaste woideldes, tungis ta wimaiks sest wäe hulgast läbbi. Agga kui ta kunninglikko koia ukse ette olli joudnud, wata, siis kuuldi üht armast laulo = heält kunninglikko koia seest ja harja peält, se ütles:

Tulle sisse, astu seia,

Taewa rigi au on leida!
Lõppend on so woitleminne,
Hakkab nüüd so diskamine
Rõõm ja rahho iggawenne
Mis sa otsind, sedda leia,
Tulle sisse, astu seia!

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. L. L. O. K. E.

Temma läks nüüd sisse, ja seddamaid sai temma kuld riettega ehitud.

Kistiinnimenne hūdis rõõmsa heālega ja ütles: Kül ma sedda tähendamisse fanna moistan! Lasse mind agga nüüd eddasi minna!

Selletaja ütles: Ma tahhan sinnule weel ennam näidata. Sa temma wiis tedda ühhe pimmeda wangi hone sisse, seäl olli üks innimenne maas istumas, jallad raudas, ja südda wägga kurb. Dmma filmi mahha lues ja käd risti pannes, õhkas temma ni raskest, naggo tahhaks ta südda lõhkeda.

Kistiinnimenne. Mis se halle luggu tähendab?

Selletaja. Küsi isse selle mehhe käest, kes temma on.

Kistiinnimenne ütles nüüd selle wangi wasto: Kes sinna olled?

Wang. Minna ollen se, mis minna enne mitte ei olle olnud.

Kistiinnimenne. Mis sinna siis enne ollid?

Wang. Minna ollin ennese ja teiste melest wisipärralinne ja armas Kristusse tunništa-

ja; ma arwasin ennast kõlbawa küll ollewad tae-
wa liännale, ja se mõtte teggi minno süddamele
suurt rõmo.

Ristiinnimenne. Sa mis sul siis nüüd
on?

Wang. Mul ep olle rahho egga rõmo.
Minna ollen ni wägga rahhoto ja rõmoto ja
ilma lotusfeta kui se, kes pimmedas wangi ho-
nes kinni on. Kartus, ahhastus ja meleär-
heitminne waewawad ja pinawad mind ühtepuh-
ko, ja peawad mind ni kõrwaste kinni, kui se
wangi hone ja need raud ahhelad. Oh minna
waene, minna õnneto, minna ei woi enam lahti
sada, oh minna ei woi enam peäfeda!

Ristiinnimenne. Ütle, kuidas sinna se
wangi põlwe sisse olled juhtunud?

Wang. Minna jätsin mahha walwamist ja
palweteggemist; — minna jätsin mahha, patto
himmude wasto woitelda; minna teggin patto
Summala sanna walgust ja Summala armo tun-
des; minna ollen pühha Waimo kurwastanud,
ja Temma on minnust lahkunud; minna ollen
kurratit kutsunud, ja temma on minno jure tul-
nud; minna ollen Summalat wihhastanud, ja
Temma on mind mahhajätanud; — minno südda
on kõrwaks lainud ja minna ei leia se surma
tõbbe pärrast ühtegi wägge, omma meelt diete
parrandada.

Ristiinnimenne põris nüüd filmad Sel-
letaja pole ja küsis temmalt: Kas sesugguse
õnnetuma hingele ühtegi lotust enam ei olle, sest

hirmsast häddast ärrapeäseada? Selletaja wastas: Kusfi sedda temma ennese käest.

Ristiinnimenne pöris nüüd jälle selle wangi pole ja küssis temmalt: Kas sinna siis sefinatse mele-ärraheitmisse ja wangi honesse pead iggaweste jäma? Kas sinnul siis ennam ühtegi lotust ei olle, sestammast lahti sada?

W a n g. Ei sedda lotust ep olle minnul mitte!

Ristiinnimenne. Miks pärrast mitte? Kas Summala, se keige kõrgema Poeg ei olle armolinne?

W a n g. Summala ainus Poeg on küll armolinne, agga minna ollen Sedda ueste risti lõnud ja Temma õigust põlganud, minna ollen Temma werd rojaseks pannud ja ollen armo Waimo teotanud. Minna ollen keik armo tootused tühjaks teinud, ja nüüd ei jä mulle mitte muud ennam, kui „üks hirmus kohto ja tullise wihha ootminne, mis mind wastopannijat peab ärrasõma.“ (Ebr. 6, 4—6. p. 10, 26. 27. 28. 29.) Kadduwatte patto himmude pärrast ollen ma omma Snnisteggiat ärrasalganud ja nüüd närrib minno waimo se us, mis ei surre; nüüd põlleb minno süddames se tulli, mis ei kustu.

Ristiinnimenne. Kas sa ei woi weelgi uskus Isjanda pole pöörda ja omma meelt parrandada.

W a n g. Surma tund hakkab mulle pea kätte joudma; nõdrus saab mo peäle woimust; minno

moistus ei anna mulle ennam mitte selgeste mõt-
telda, keif hakkab mo ümberringi otsego tumme-
daks minnema, minna ei sa ennam diete palwet
tehha, egga uskuda ja weel wáhhám omma süd-
dant Kristusse náo járrele uendada; ning pea,
oh pea wiakse mind Summala kohto ette! —
Selletaja ütles nüüd Kristiinnimesse wasto: Är-
ra unnušta sedda ialgi mitte árra, mis sinna
siin olled náinud; selle õnnetuma wangi hirmus
hádda maenitsego sind lõpmatta!

Kristiinnimenne. Jah, se on kúl se keige
hirmsam hádda. Summal aitago mind walwa-
da, ja palluda ja andko mulle wágge, patto him-
mud árrasalgada! — Kas ma woin nüüd omma
teed eddasi miína?

Selletaja. Weel úhte asja tahhan ma sulle
náidata, siis woid sa omma teed eddasi miína.
— Nende sannadega wiis Selletaja Kristiinnimest
úhte tупpa, kus üks mees wodist tousis ja wár-
ristes hakkas ridesse pannema.

Kristiinnimenne. Mikspárrast wárriseb se
mees ni wágga?

Selletaja káskis sedda meest, et ta pididi
üllesrákima, mikspárrast temma ni wágga wárris-
seb, ja se mees ütles: Minna ollen úht hirmust
und náinud. Saewas láks ni mustaks ja pim-
medaks kui õ, siis sündis ni hirmus suur pitkse
múrristaminne ja walgolõminne, mis kúl enne ep
olle kuuldud. Tuul aias pilwed wágga rutto
eddasi. Ükkiste hüdís passuna heál taewast, ja
pilwedes náitís ennast Isfand ja Temma ümber-

ringi seisid taewa sõa-wäehulgad hiilgawatte eh-
tedega, ja keif se taewas olli täis tuld, ja üks
wägga kange heäl hüdis: Douste ülles, teie sur-
nud, ja tulge kohto ette! — Silmapilkmel lõh-
kusid kaljud lõhki, hauad läksid lahti ja surnud
tõusid hauast ülles. Mõningatte palledest olli
üpris suur rõõm nähha, ja nemmad watasid ülles
taewa pole; teiste palledest olli suur häbbi ja
ahhastus tunda, ja need watasid mahha Ma
pole. Siis teggi Jssand, kes pilwede peäl is-
tus, ühhe ramato lahti ja käs kis keif innimesi
ennese ette tulla. Se suur wiimne kohhus sai
petud, ja sure healega hüdis Jssand omma ing-
lide wasto: „Koguge keif umrohto ja hagganad
kõkko, ja heitke neid tulle järwe!“ ja seddamaid
läks se suur süggawus, kel ep olle pohja, minno
jalge ees lahti, ja suits ja tulle säed tõusid hirm-
sa kârra- ja mürrinaga seält ülles. Ja ta hü-
dis Jssand: „Keif nîsso kogguge mo aita,“ —
ja inglid kandsid ni mitto hinge ülles pilwesse
Jssanda jure, agga mind jät sid nemmad mahha.
Ma tahtsin warjule minna Jssanda palle eest,
agga Jssand watas ühtepuhko ja üksifilmi minno
peäle, keif mo pattud tullid mo mele ja waewasid
mind, mo süddame tunnistus moists mind hukka
ja täitis mind hirmsa ahhastusfega. Menda är-
kasin minna nüüd ülles ommast unnest ja weel
wârriksen minna sest ehmatustest.

Et Kristiinnimenne se kord kûl jo olli nähha
sanud, siis küsis Selletaja temmalt weel: Oled
sa sedda keif ka diete tähhele pannud? Kristi-
innimenne wastas: Jah ollen, ja se täidab mo

süddant kartusse ja lotussega! Selletaja ütles: se on hea, katsu siis neid õppetussi diete omma meles ja süddames piddada, et need sind kui astlad eddasi aiawad ello tee peäl.

Kistiinnimenne jättis nüüd Selletajat tänno-likko süddamega Summalaga, ja Selletaja õnnistas tedda ja ütles: Se Trööstia, se pühha Waim, olgo iggal aial sinnoga ja saatko sind sedda teed möda, mis taewa liinna wiib. Kistiinnimenne hakkas nüüd omma teed eddasi minnema ja laulis nenda:

Dh pühha Waim nüüd tulle sa,

Sa õiget teed mul juhata,

Dh tulle rõmustaja!

Mind Jesust tundma õppeta,

Et patto koormast pääseks ma,

Mul õiget usko anna.

Soua, Noua

Ennesele süddant, mele,

Et siin lodan,

Sinno rõmustamist otan!

Kues Peatük.

Kässo ots on Kristus, õigusseks iggaühhele kes ussub.

(Rom. 10, 4.)

Siit sadik olli se kitsas tee mollemilt poolt õnnistusse müridest warjutud. (Jes. 26, 1.)

Siiski ei woinud Kristiinnimenne mitte ilma waewata eddasi minna, sest et koorm alles weel temma selgas olli. Kui temma nenda waewatud ja koormatud tüf maad sai eddasi ruttanud, wata siis joudis ta ühhe mäe peäle, seal seisis üks rist ja risti liggi olli üks haud nähha. Kui nüüd Kristiinnimenne se risti jure tulli ja selle peäle uskus üles watas, siis langes koorm temma seljast mahha. Suur rahho ja õnnistus täitis nüüd Kristiinnimesse süddant, — rõõmsa healega hüdis ta: Temma on minnule rahho annud omma kannatamisse läbbi, ja ello omma surma läbbi! (Jes. 53.) Kristiinnimenne panni sedda taewalist rahho wägga imemeks, mis nüüd temma süddamesse olli tulnud, — rist seisis temmal nüüd allati süddames ja meles, ning tänno- ja armastusse-pissarad jooksid temma palgid möda mahha. (Sak. 12, 10.) Temma läks nüüd ilmarákimatta rõmo- ja õnnistusse tundmisfega omma teed eddasi ja laulis sedda laulo:

1.

Ei prugi enam omma süüd
 Kui rasket koormat kanda nüüd,
 Kõl temma kawa waewas mind:
 Se werre hind
 Mo lunnastusfeks päästis mind.

2.

Ma surren tänna pattule,
 Ja ellan üksi sinnule,
 So surm on ello teinud,

Ja kinkinud,
Ja taewa ufse awmanud.

3.

Dh Jeesus Kristus, awwita,
Et woiksin hästi woitelda,
So waimoga mind finnita, —
Et minna ka
Woin so aukroni pärrida.

4.

Siis tahhan minna iggawest
Sind pärrast sedda woitlemist
Seäl keigest joust tännada,
Ja lõpmatta
So au ka taewas fuluta.

Seitsmes Peatük.

Woitelge, et teie woiksite kitsast
wärrawast sisse miñna; sest paljo,
ütlen minna teile, püüdwad sisse
miñna, ja ei woi mitte.

(Luk. 13, 24.)

Kui Kristiinnimenne nenda omma teed eddasi
läks, tulli temma ühte orgo; seäl näggi ta kolm
meest raskeste maggawad, ja neil ollid rauad
jalges. Ühhe nimmi olli Holetto, teine olli
Laisk, ja kolmanda nimmi Tssiennast-täis.
Kristiinnimenne astus nende jure ja hüdis sure
heäleaga: Douške ülles! teie ollete nende sar-

natsed, „kes fange tule aial kesk merre peäl, ehk pelepu ladwas maggawad.“ (Spp. Sann. 23, 34.) Touse üles! „sest teie waenlane, kurrat, käib ümber kui müraja loukoer, ja ot-sib, kedda temma woiks ärraneelda.“ (1 Petr. 5, 8.) Sepärrast touse üles ja ruttage siit ärra.

Nende sannade peäle teggid mehhed ommad unnised filmad lahti, ja Holetu ütles: Minna ei nä ühtegi hädda! Laisk ütles: Lasse, ma hingan weel nattoke aega! ja Ssiennast-täis räkis uhkusega nenda: Sggauks peab issiennese eest murret kandma; mis sinnul meitega asja? küllab meie mehhed korda same! Sa nenda uinufid nemmad jälle maggama. Agga Kistiinnimenne olli kurb selle hirmsa holetuse pärrast, ja läks omma teed eddasi.

Siis näggi temma kaks meest, need astusid pahhemalt polelt üle müri ja tullid temma jure. Ühe nimmi olli Wäljastpiddi-wagga, teise nimmi Sallalik. Kistiinnimenne küsis neilt ja ütles: Kust teie tullete, ja kuhho teie läh-häte? Nemmad wastasid: Meie olleme Ello-körkuse Maal sündinud ja lähhame nüüd kituse ja au-püüdmissse pärrast Sioni mäele.

Kistiinnimenne. Mikspärrast teie ep olle kitsast wärrawast läbbi tulnud? Kas polle Ss-sanda käsk ja sanna se: „Kes ei lähhä uksest sisse, waid astub maialt sisse, se on warras ja rõwel.“ (Joan. 10, 1.)

Nemmad wastasid: Keik meie Ma-rahwas

arwawad sedda teed, mis kitsast wárrawast lábbi káib, wággá kówweraks ja pitkaks, ja sepárrast wóttame meie keik sedda lúhhemat teed káia — siit úlle múri.

Kistiinnimenne. Kui teie nenda Tšsanda kásso wasto tete, kas teie siis ei karda Temma káttemaksimise wihha.

Nemmad wastasid: Polle sul tarwis, selle pár-
rast karta! Meie teme nenda omma wannematte
wisi járrel, ja meie woime sedda mitme tunnis-
tussega kinnitada, et jubba ennam kui tuhhat
aastat meie Ma rahwas sedda teed on káinud.

Kistiinnimenne. Kas teie siis ka kohto
páwal nisugguse túhja wabbandamissega arwate
peásewad? Kas siis wanna wiis on ikka hea
wiis?

Nemmad wastasid: Nisuggune wanna wiis,
mis jo ennam kui tuhhat aastat on óppitud,
kúl se saab kohtomoistjast heaks kidetud. Egga
polle ka sest súud, kust kaudo ja mil kombel
Sioni tee peále tullakse; kui agga sedda teed
saab káidud. Sinna olled kitsast wárrawast
lábbi tulnud, meie olleme úlle múri astunud;
keik olleme úhhe tee peál. Kust siis sinno lug-
gu parrem meitest?

Kistiinnimenne. Se wahhe minno ja
teie wahhel on kúl wággá suur; sest minna káin
Tšsanda sanna ja óppetust móda, agga teie káite
omma ennese súddame nou ja móttede járrel.
Subba núud nimmetab Tšsand teid wargaks;
kuidas siis tee lõppetamises teid peab truiks

arwatama? Ilma juhhatamata ollete teie sedda teed hakkanud káima; ilma Temma armota kaub se jálle teie káest árra.

Sallalik. Sinna surustad wágga omma waggadusse peále, agga árra mótle ommetigi, et sinna parrem kásso sanna járrele teed, kui meie. Ei mu hea polest ep olle ja kúl mitte meitest rikkam, kui ehk wahhest selle ue walge kúe polest, mis sinnule wist, otsego sandile, armo párrast on kingitud, allastusse hábbi kattedks.

Kistiinnimenne. Muidogi on se minnule allastusse hábbi kattedks antud, sest enne sedda ep olnud mul muud, kui monningad rojased hilbud; agga nüüd on Tšsand mulle omma sure hallastusse párrast omma õigusse kúbe kinkinud, mis minno tee peál, nago iggameesse armo pant Temmast, mulle sureks rõmufks on.

Nende sannade jures hakkasid need kaks meest waljuste ja hábbematta wifil tedda naerma; agga temma jái wait ja láks nendega úhhes emale.

Kistiinnimenne, Waljastpidi-wagga ja Sallalik joudsid nüüd waewa máe jure. Seál waewa máe al ollid kolm tee-arru; se kitsas tee hakkas otsekohhe ja ákkist mágge móda úllesminnema ja náitís teekáiatelle wágga raske ollwad. Agga kohhe teiste tee-arrudest láks úks tee parremat poolt mágge, selle nimmi olli hádda-tee; teine láks pahhemat poolt ja olli se hufkatusse-tee; ja need mollemad kórwa-

teed ollid haffatuses paljo hõlpsamad káia. Kistiinnimesel oli kindel nou, se otse ja kitsa tee peál máest üllesmiina. Temma jõi esfite õnnistusse kaewust, mis máe al olli, ja siis láks temma wiwimatta sedda kitsast ja ákkist teed otsekohhe mágge móda ülles, neid sanno lauldes :

1.

Ákkilinne waewa = mággi,
 Julgus olgo sel ja wággi,
 Kes siit ülles himmustab!
 Olgo kül! ma astun peále,
 Rahhán uskus ülles máele,
 Sest et Waim mind finnitab.

2.

Ei ma karda waewa, hádda;
 Sest siit iggatseb mo súdda
 Senna, kus mo Isand on.
 Oh mo súdda, ülles joua!
 Árra tee peál rahho noua,
 Rahho paigad emal on.

3.

Parrem on se waew ja hádda,
 Mis on kitsa tee peál náhha,
 Sest ta lõppeb õnnega;
 Laia tee peál esmalt kerge,
 Agga keige lusti jáрге
 Lõppeb huffatussega.

Wäljastpiddi = wagga ja Sallalik ei julgend mitte Kistiinnimessega eddasi miina, waid ig-

gaüks wallitse ennefele hõlpsamat teed, ja mollemad arwasid, Kristiinnimesega teist poolt mägge jälle kokko sawad. Wäljastpidi-wagga wõttis parremat kät hädä tee peäl káia; agga se tee wiis tedda aega möda ühhe ilmaotsata sure ja pakso metsa sisse, kus ta árraeksis ja árrakaddus, et tedda ialgi ennam ei náhtud. — Salalik hakkas hukatusse teed möda eddasi minnema; agga pea juhtus temma pimmeda orgude sisse, kus süggawad augud ollid. Seäl kómmistas temma ja kufkus ühhe wägga süggawa auko, kust seest ta ennam ei saand üllestousta egga ialgi wälja tulla. Nenda lõppesid mollemad.

Agga Kristiinnimenne tundis ommas süddames rahho ja rõmo, ja sepárrast wõttis ta esmalt jookstes omma teed ülles miinna. Agga pea wássis ta ja kõndis pitkaliste, ja piddi wiimakš romates üllespole minnema, ni ákkilinne olli se mággi. Sepárrast sai ta wägga rõomfaks, kui kesh waewa-mägge üht luthonet leidis, mis wássinud teekáiatele hingamisse ja jahhutamisse paigaks olli seátud. Temma láks senna sisse, istus mahha, ja wata! uhkusse mõtted toufid temma süddames ta wahwa teekáimisse párrast, kunni temma uinus maggama. Subba páaw olli loja lainud, kui üks mees tedda üllesárratas ja temma wasto ütles: „Minne sipelka jure, sinna laisk! wata temma wiisid ja sa targaks!“ (Spp. Sann. 6, 6.) Temma kargas nüüd hábbiga ülles, ruttas luthonest wälja ja láks kármeste omma teed eddasi.

Ristiinnimenne ep olnud weel kuigi kaugele sanud, siis tullid kaks meest täis ahvastust temma wasto, need ollid Kartlik ja Uskmatta. „Mikspärrast ruttate teie taggasi?“ ütles Ristiinnimenne nende wasto.

Kartlik kostis: Sedda ennam meie kitsa tee peäl eddasi lähhame, sedda ennam waewa ja hädda same tunda. Jah, ütles Uskmatta, otse meie ees tee äres seisid kaks suurt loukoera; küllab need olleksid meid wiisist lõhki fiksunud, kui olleksime weel emale lainud. — Teie pannete mind kookuma, hüdüs Ristiinnimenne nende wasto; oh kuhho pole pean ma pöörma? Lähhan ma ärrarikmisse linna taggasi, siis pean ma tõest hukkasama; agga jouan ma taewa linna, siis on iggawenne rahho ja rõõm mo pärrisõõsa. Mo tagga ei olle muud, kui iggawenne surm ja hukatus; minno ees on kül surma hirmo, tee waewa ja keikfuggu wõitlemist, — agga se ürrikesse waewa ja wõitlemisse järrele antakse mulle iggawest ello, õnnistust ja au. Sepärrast tahhan ommetigi julgeste eddasi minna.

Agga nüüd tulli Ristiinnimesse mele se raske patto unni ja maggaminne seäl lufthones. Sepärrast langes temma, enne kui ta emale läks, põlwili mahha, ja pallus keigest süddamest Summalat, et Summal temmale sedda patto und andeks annaks, tedda wahwaks ja wapraks teeks, tedda keige kurja ja kahjo eest kaitseks, keige kaksipiddimõtlemisse ja tuhja kartusse eest hoiaks ja tedda finnitaks, sedda õiget teed hästi kãia ja rõmoga lõppetada. — Kui ta sedda palwet olli

teinud, tundis ta rahho ja usfo=julgust ommas
süddames, ja läks nüüd kindla lotusfega Issanda
armo ja abbi peäle sedda kitsast teed eddasi ja
laulis sedda laulo:

Mo hing, oh rõõmsast kida
Nüüd omma helde Summala!
Mis head full' wõtnud näita,
Mo südda ärra unnusta!

So pattud andeks annab,

So wigga parrandab,

Sind ommas sülles kannab,

So hädda wähhendab;

Sind heaga rohkest täidab

Ning ueks lomaks teeb;

Kül omma õigust näitab,

Et hädda mahhajaáb.

Au, kitus Issal' olgo,

Sull' Poial', pühhal Waimul' ka!

Keif meie kasuks tulgo,

Mis sinna wõtnud toota,

Et meie sinnult abbi

Siin julgest lodame,

Ei meile tulle häbbi,

Kui armo otame.

Mei' südda, meel ning mõtte

Sind noudko kindlaste!

Amen! kül same kätte,

Mis ial pallume.

Kahheksas Peatük.

Mailmas on teil ahvastus; agga olge julged, Minna ollen mailma ärrawoitnud.

(Joan. 16, 33. Loe ka Joan. 14, 27.)

Kui Kristiinnimenne sedda laulo sai lõppetanud ja tüf maad eddasi pole joudnud, näggi ta parremat kät teed ühhe maia seiswad ja hakkas fenna pole ruttama, et ta wahhest seäl õmaia leiaks. Agga wärrawa = wahhi hone liggi näggi ta kaks loukoera tee äres seiswad; ta jäi kartusse parrast seisma ja tahtis taggasi minna. Sedda näggi wärrawa = waht, nimmega Walwaja, ja hüdis Kristiinnimesse wasto: Üled sinna nenda nõdrausfolinne ja kartlik? Ürra kardada mitte loukoere! nemmad on ahhelattes finni, ja neid on teekäiate usfokatsmisfeks seia pandud. Hoia agga kess teed, siis ei sa nemmad ühtegi pahha sulle teha.

Wärristes läks Kristiinnimenne nüüd eddasi ja hoidis, ühtepuhko kess teed; kül loukoerad mürasid ja kargasid, agga ei sanud tedda kätte, egga teinud temmale middagi kurja. Kui ta nenda Walwaja ukse ette joudis, küssis temma: Mis maia se on? Kas woin seia õmaiale jada?

Walwaja. Sedda maia on Sioni mäe Sõsand teekäiatele hingamisfe kohaks ja kind-

laks warjo paigaks ülesehhitanud. Agga ütle, kust tulled sinna, ja kuhho sa lähhäd?

Ristiinnimenne. Minna tullen ärrarikmisse liännast ja lähhän Sioni mäe pole; agga et pääw nüüd jubba loja läinud, siis sowiksin, siin õmaia piddada.

Walwaja. Kuidas so nimmi on?

Ristiinnimenne. Nüüd on mo nimmi Ristiinnimenne, agga enne sedda teekäimist olli ta: Summalakartmatta.

Walwaja. Agga miks sa ni hilja tulled? Wata, ta on jubba pimmedaks läind!

Ristiinnimenne. Ma olleksin kül enne minne seia joudnud, kui ma mitte seäl lusthones ep olleks maggama jänud.

Walwaja. Ma tahhan üht neist maia neitsidest hūda, kül se sind keige perrega tutwaks teeb, kui ta sinno kõnnega rahhul on. — Temma löi nüüd kella, ja seddamaid tulli Ettewataja, üks armas neitsid, ukse ette ja küsis: Mikspärrast kella lödi? Wärrawa-waht Walwaja kostis: Siin on üks mees, kes ärrarikmisse liännast tulleb ja Sioni mäe pole lähhäd; agga et ta wässiind on, ja õ jubba kätte jouab, siis sowib ta seia õmaiale jada.

Nüüd hakkas Ristiinnimenne isse omma asja Ettewatajale ülesrääkima, ja wastas keikide küsimiste peäle ni täieste, et Ettewataja temmale rõmoga lubba andis, sisse tulla. Se wahhe tullid ka teised maialised wälja, terretasid teda ja ütlesid: Tulle sisse, ja Issanda õnnistud! Siis kummardas temma ja laks nende

jure. Maias olli keif wägga Kristiinnimesse mele pärrast; ja et need sõbrad temma käest weel laiemalt tahtsid teada sada, mis temmale teekäimiseses juhtunud, siis rakis ta neile ni hästi omma eksituse üles, kui keif sedda armo ja heldust, mis Jummal temmale ülesnäitnud.

Kui Kristiinnimenne omma kõnnet sai lõpetanud, siis küsis tedda üks neist maia neitsidest, nimmega Tark, ja ütles: Kas sa mõtled weel monni kord omma sündimise Ma peäle taggasi? Kristiinnimenne wastas: Jah, mõtlen küll, agga häbbi ja kurbdussega; sest kui mul weel himmo olleks selle Ma järrele, kust ma ärratunud, siis olleksin ammogi jubba taggasi pöörnud; agga nüüd iggatsen minna parrema, se on, taewase Ma järrele. (Ebr. 11, 15. 16.)

Tark. Kas sa ei kaäna nüüdki weel monda asja ennesega, mis sul ennemuiste ommal Maal armas olli?

Kristiinnimenne. Küll ikka, agga hopis minno tahtmise wasto. Nenda tousewad saggedaste mo sees sallajad lihhalikud mõtted, mis minno Maal keikidel innimestel armsad on. Agga nüüd tewad mulle kurbdust ja wallo; mo meel seisab nende wasto, ma himmuстан wägga, keikidest lihha himmudest ja mõttedest lahti sada; „agga ma leian, ennesest patto käsko, kui ma tahhan head tehha, et se kurri himmo mo jures on.“ (Rom. 7, 21.)

Tark. Kas sa ei tunne wahhest, et sa neid pahha asjo olled nago hopis ärrawoitnud ja neist lahti sanud?

Ristiinnimenne. Jah, agga armaste; ja se on siis üks kallis aeg, üks rahho ja rõmo aeg.

Tark. Wata, se rahho aeg, se hea ja rõmus süddame luggu tulleb ikka siis, kui sa omma Issanda risti surma peäle mõtled, kui sa waimus se õigusse kuu peäle watad, mis Temma omma kannatamisse läbbi sulle on teninud ja armust sulle kinkinud, ja kui so mele tulleb ja so süddamesse seisma jääb se pühha Waimo tunnistus: et sa Summala laps olled ja Temma iggawesse aurigi pärria. Sepärrast, armas Ristiinnimenne, kui tahhad lihha kiusatussest lahti sada, siis wata agga üksi filmi Sioni mäe pole ja kippu keige jouga fenna ja mõtle agga selle peäle, mis sa seal nähha ja maitsta saad.

Ristiinnimenne. Jah, seal lodan ma sedda nähha, kes olli furnud, ja kes nüüd ellab iggaweste iggawesseks aiaks; seal lodan keigest sest peästetud sada, mis mind nüüd weel kiusab ja waewab; seal ep olle ennam wallo egga surma; seal saan ma keige parrema ja armsama waimude feltsis ellama. Agga ülle keikide iggatsen minna Issanda jures olla; sest minna armastan Sedda, et ta mind peästnud minno koormast. Saggedaste ollen wässind, süddame tõbbe kandes; agga sedda suremaks ja kangemaks lähhab mo himmo, nende feltsi sada, kes ilma lõpmatta laulwad: Pühha! pühha! pühha!

Kui Ristiinnimenne nenda sai rākinud, astus üks kolmas maia neitsidest, kelle nimmi Armastaja, temma jure ja kūsfsis temmalt: Kas sinna ellad abbiello fees?

Ristiinnimenne. Jah, mul on naene ja nelli last.

Armastaja. Mikspärrast ei wötnud sa neid ennese kasa?

Ristiinnimenne (nuttēs.) Oh kui hea melega olleksin minna neid ennese seltsi wötnud, agga nemmad ei tahtnud mitte ja kelasid pealegi mind isfi minnemast.

Armastaja. Sa olleksid piddand neile sedda asja selgekš teggema ja neile näitama, mis löp-matta hädda neile sest tulleb, et taggasi jäwad.

Ristiinnimenne. Sedda teggin ma kül; minna räkisin neile, et Summal meie liinna ähwardab ärrarikkuda; agga nemmad pannid sedda naerukš ja ei usknud mitte. (1 Mos. 19, 14.)

Armastaja. Kas sinna olled ka Summala pole õhkanud, et Temma sinno maenitsusse sanna neile wöttakš õnnistada ja omma pühha Waimo läbbi selgekš tehha?

Ristiinnimenne. Kül ma õhkasin ja palus, sest naene ja lapsed ollid mul wägga armsad ja kallid. Nemmad näggid ka mo suurt kurbdust ja kibbedat nutmist, agga ei holind sest mitte. Minno abbikaas kartis, et mapealisk rōmo ja au ja warra pididi ärrakautama, ja lapsed ei tahtnud nore põlwe lusti ja himmud ärrasalgada; nenda seisis pea üks, pea teine asfi minno nou ja palwe wasto, ja minna piddin üksipäinisi ärrapõggenema.

Armastaja. Ehk nemmad leidsid wahhest sinno jures weel monda santi ello wisi ja wigga, ja põlgasid sepärrast sind isfi ja sinno maenitsust?

Ristiinnimenne. Tõest, ma ei woi kül mitte omma ello kita, ja tean, et mitto kord ja mitmel wisil ollen eksinud; agga kas segi pärrast need õppetussed ja maenitsussed tühjaks sawad, mis minna selgest Summala sannast ollen wõtnud? Sa sedda julgen tõega ütelda, et ma kül keigest süddamest ollen puudnud, ommad mõtted, himmud ja ellowisid Summala sanna mõda tallitseda ja seada, ja keige selle eest hoida, mis mo ommaksid ja teisi olleks pahhandanud. Esga nemmad põlga mind ka mu asja pärrast, kui et ma need patto himmud ja teud wihkan ja ärrasalgan, mis nemmad alles armastawad, et ma neid maenitsen ja et wanna kohta ja sõbrust mahhajattan ja woõra male, se on, Sioni mäele ruttan.

Urmastaja. Kain wihkas omma wenda Abelit sepärrast, et temma teud kurjad ollid, ja wenna teud head (1 Joan. 3, 12.); ja kui so naene ja lapsed ka sellepärrast so juhhatamist põlgawad ja sinnust mahha jäwad, siis näitawad sega, et nemmad mitte ei tahha lasta ennast leppitada Summalaga. Agga et sinna neid olled maenitsend, — siis olled sinna omma hinge peästnud. (Esekiel 3, 19.)

Wenda råkifid nemmad teine teisega, senni kui õhto sõmaaeg kätte joudis. Ka Ristiinnimest palluti sure armastussiega, laua jure istuda ja sest õsa wõtta. Oh, se olli üks wägga kallis, üks taewalik sõmaaeg! (Jes. 25, 6.) Se wahel råkifid nemmad Sioni mäe Issandast, ja Temma armust ja teggudest, ja et Temma —

kui se üllem sõamees — omma surma läbbi surma ja kurratit on ärrawoitnud ja selle teud tüh-
jaks teinud. (Ebr. 2, 14. 15.) Olli ka kei-
kidest maia rahwa kõnnedest tunda, et nemmad
omma Issandat süddamest armastasid Ja Kri-
stiinnimenne ütles weel neid fanno: Edest, ma
ei tahha ei iggaweste mitte ärraunnustada, kui-
das meie Issand risti sambas rippus, kuidas
Temma pühha pea kibbowitsust olli werriks
kistud, ja Temma pühhad käd ning jallad nael-
dega läbbiuristud! Enne ep olle ma ei kussagi
rahho leidnud, ei ükski Ma peäl ei woinud mind
peästa sest raskest (patto) koormast, mis mind
lõpmatta mahha rõhhus ja mis mind wimaks
põrgo süggawusse olleks lüffanud; agga ni pea,
kui minna Tedda waimus risti sambas näggin
minno ja keige mailma koormat kandwad ja är-
rakautawad, siis langes minno peält se hirmus
raske koorm mahha, ja esimest korda omma
ello aial tundsin minna jummalikko rahho ommas
süddames. „Karristus olli Temma peäl, et meil
pidi rahho ollema, ja Temma hawade läbbi on
meile terwis tulnud.“ (Jes. 53, 5.)

Sure rõmoga kuulsid keik, kes laudas istfid,
sedda armast Kistiinnimesse tunnistust, ja kinni-
tasid ühhe suuga, et Issand waeste Sioni tee-
käiatele keige ustawam sõbber ja üllem abbi-
mees on, ja et Temma ni mitto waest ja hädda-
list maast ja tolmust on „üllestõstnud ja kün-
ningaiks ja preestriks teinud Summalale ja omma
Issale; Temmale olgo au ja wäggi iggaweste
iggaweseks aiaks!“ (Slm. 1, 6.)

Nenda kiitsid nemmad Issanda armo, kuni
 õ kätte jõudis. Siis soovisid teine teisele head
 õõd, ja saatsid teekäiat üllema tuppä, kus ak-
 nad ollid päwa tousmisse pole. Selle toa nim-
 mi olli rahho = kamber. Ristiinnimenne lei-
 dis seal ka rahholist hingamist ja tousis teisel
 hommikul päwaga üles. Hommikõ laulukõ lau-
 lis ta sedda salmi:

Omma armsa Issa süles

Wõttan rahhul hingada

Temma palle walgust nähhes

Wõttan emal' ruttada. —

Oh mis wägga õnnist ello

Ollen minna kätte saand!

Kaddugo mailma illo!

Taewa rõõm mind rõmustab.

Ristiinnimenne tahtis nüüd omma teed eddasi
 miinna, agga sõbrad pallusid tedda, et temma
 seal maias weel monda head ja tarwiliist asja
 pididi tähhele pannema. Eõsite wisid tedda ra-
 matude tuppä ja näitsid temmale seal se keige
 üllema ehk Piibli ramato seest, et se ristipo-
 dud Õnnisteggia keige kõrgema Jummalä Poeg
 ja tõõsine Jummal on, kes ommast Issast
 iggawest sündinud, ning ka tõõsine innimen-
 ne, kes neitsist Mariast ilmale todud, ja meie
 Issand on. Ka need sured teud, mis Temma
 siin Ma peäl innimeste lunnastamisõks on tei-
 nud, ollid selle ramato sees ülespandud; ja ka
 Temma sullaste teud ja kõnned said Ristiinni-
 mesõle etteloetud, kuidä nemmad „usõ läbbi

Kuningriiki on ärrawoitnud, õigust teinud, tootusfi kätte sanud, loukoerte suud kinnipannud, tulle wägge ärrakustutanud, modga terra eest ärrapeasnud, nõdrusfest rammo sanud, wägge-waks sanud sõas ja wodraсте leri pakko aianud", (Ebr. 11, 33. 34.) ja et Issand neid wimaks omma iggawesse õnnistusse ja auriki on ülleswõtnud. (Matt. 19, 28. Ilm. 3, 21.)

Ka weel paljo teisi sanno loeti Kristiinnimesele ülles, wastopanniatele hirmuks, agga Sioni teekäiatele rõmuks ja kinnitamiseks.

Nüüd tännaß Kristiinnimenne keige hea eest ja jättis omma sõbro Summalaga; agga need kolm neitsit: Ettewataja, Armastaja ja Tarf tullid tedda mäest alla saatma. Kui mees sedda teearro näggi, mis mäelt alla pole wiis, siis ütles ta: Se mäggi on tõe polest waewa-mäggi; kül se tee ülles tulla olli waewalinne, agga siit alla miinna ep olle ta parrem ühtegi. Tah, ütles Tarf, ep olle ta mitte kerge aßsi, waewa mäelt alla miinna allandusse orgo. Et sa ei libbise ja ei lange, olleme meie tulnud sind saatma. — Kui nüüd Kristiinnimenne alla läks, watis ta sure holega ennese ette; siiski juhtus, et monni kord libbistas, agga need kolm neitsit hoidsid tedda langemisest. Nenda joudsid nemmad alla orgo; seäl andsid temmale weel leiba ja kallist jodawat wina teeroaks, sowisid temmale head teed ja läksid siis taggasi.

Emale miñnes näggi Kristiinnimenne, et allandusse orgus tee ikka kitsamaks sai; ja parre-

ma ehk pahhema pole astuda ei julgend temma mitte. Sest parremat kät olli suur süggawus, terrawad kirowid ja kaljud al; senna sisse lan-gewad keik, kelle süddames uhkus touseb, et hak-kawad omma waggadussest ja ennese õigussest kiitlema. Kel ep olle rõhnutud ja allandlik süd-dant, se langeb ja sedda rõhnutakse neist kaljudest. Pahhemat kät teed on pohjato so, mis nimme-takse lihhahimmude = rabbaks Senna lan-gewad, kes ei walwa egga pallu iggal aial; senna langes ka ükskord kunnigas Dawet, kui alles sedda teed olli kaimas ja Patsebat näggi; ta olleks wiisist selle rabba sisse jänud ja lõp-penud, kui Issand ep olleks tedda prohmeti Na-tani kae ja suu läbbi armust wäljakiskunud. — See selle himmude rabba ja kaljo aukude wah-hel olli ni kitsas, et Kristiinnimenne wägga kar-tis pea ühhe, pea teise pole astuda; sepärast õhkas temma ühtepuhko: Issand, aita mind! Issand, toeta ja pea mind! Oh Issand, peasta mo hinge! Tullid ka mitmesuggused waenlased temma wasto; monningad kawwalad puüdsid tedda kas uhkuse auko, kas lihya himmude soo sisse toukada; teised waenlased, kurja tiggeda nõoga, küssendasid temma wasto ja tahtsid ted-da taggasi hirmotada. Agga Kristiinnimenne tõstis kindla ussoga ommad filmad ülles nende mäggede pole, kust abbi tulleb, ja laulis Daweti (23mat) laulo palwet:

Jehowa on mo karjane! ei polle mul ühtegi waia.
Ea juhatab mo hinge, ta sadab mind õigusse jälgede
peäle.

Ka siis, kui ma käin surma warjo orgus, ei kar-
da ma kurja;

Sest et sinna moga olled, so kep ja so sau, need tröösi-
tiwad mind.

Sa walmistad mo ette ühhe laua, mo waenlaste nähhes;

Sa woiad mo pea õlliga, mo karrikas on diete täis.

Headus ja heldus agga peawad mind tagga aiama keige
mo ello aia!

Kui Kristiinnimenne neid sanno alles laulis,
wata siis kaddusid ta waenlased parrema ja pah-
hema pole ärra; se kitsas tee sai lahti, ja tem-
ma läks rahhul eddasi. —

Ühheksas Peatük.

Urge armastage mitte mailma, egga
sedda, mis mailmas on. Sest mailm
lähhab hukka, ja temma himmo; ag-
ga kes Jummal tahtmist teeb, se
jäab iggaweste.

(1 Joan. 2, 15. 16.)

Eddasi minnes tulli Kristiinnimenne ühhe wei-
kesse mäe kingo peäle ja näggi seält ühte Sioni
teekäiat, nimmega Ustaw, kes temmast olli piis-
fut maad ette joudnud. Sure healega hüdis Kis-
tiinnimenne temma järrele: Dta sõbber minno
peäle! Agga Ustaw hüdis wasto: Ei woi, ei
woi mitte seisma jada, pärrast kautan hinge õn-
ne! — Se assi teggi Kristiinnimest rahhotu-
maks; ta hakkas keigest wäest ruttama — jookse-
ma, ta sai Ustawat kätte, jah! ta joudis hea tük

maad temmast emale, nenda et „wiimne olli es-
simešfeks sanud.“ Agga et Kistiinnimenne nüüd
pišut surustas ja Ustawat naeris, et esmalt ei
tahtnud odata ja nüüd olli taggasi jänud; —
wata, siis libbistas temma ja langes mahha, ja
ei woinud wallo pärrast mitte ülestousta, funni
Ustaw ta jure joudis ja tedda aitas.

Kistiinnimenne tännaš tedda allandlikkult ja
küsšis siis: Kui kaua jäid sinna weel pärrast
mind ärrarikmiše linna?

Ustaw. Ki kaua, kui julgesin weel jada;
sest pärrast sinno ärraminnemist ei rägitud seäl
ei ühheštke mu asjast, kui sest ahwardamisest,
et meie liñ pididi pea ärrahukkatud sama.

Kistiinnimenne. Kas siis liñna rahwa
seast ei püüdnud ennam wälja põggeneda?

Ustaw. Nemmad ei usknud sedda luggu
mitte, waid naersid agga sinno minnemist. Min-
na uskusin sedda asja ja tullin ärra.

Kistiinnimenne. Kas sa olled middagi
Pehmest kuulnud, sedda pärrast nimmetati
Tagganejaks?

Ustaw. Jah ma kuulsin, et ta sind olli
saatnud argdušse rabbani ja seält ümber põör-
nud ja taggasi tulnud. Selle pärrast wötsid
liñna rahwas tedda weel ennam naerda, kui
sind; ja nüüd kuulsin ma, et temma süddame
ja ello luggu seitsekord pahhemaks ja kurjemaks
läind, kui enne sedda.

Kistiinnimenne. Kas sinna ep olle tem-
maga sest asjast räkinnud?

Ustaw. Kõl ma sedda himmustasin; agga iggaford, kui ta mo wasto tulli, põris ta filmad minnuft ärra ja ruttas kõrwale, nago ollefs temmal kartus ja hääbi minno eest, nenda ep olle ma mitte temmaga kokko sanud.

Kristiinnimenne. Dh kahjo selle hinge parrast! Wisist ta kaub teistega ärra, ja olli ommeti head teed hakkanud káima. „Agga tõs-
fine wanna sanna ütleb: Koer lähháb jälle om-
ma okse kallale, ja: pestud emmis lähháb jälle
porri sisse põdrlema.“ (2 Petr. 2, 22.) —
Agga nüüd, sõbber Ustaw, juttusta mulle, mis
sinno tee peäl sulle juhtunud.

Ustaw. Argdušse rabbaft peäsesin minna
diete hásti lábbi, agga enne kitsast wárrawat
kiusas mind üks eksitaja, nimmega Lihhahim-
mo; ja pea ollefs ta mind hukatusse tee peäle
saatnud.

Kristiinnimenne. Dh mis õn, et sa tem-
mast peäsesid! Sesamma kiusas ka Josefite kow-
waste ja satis tedda tagga wangi hone, wihha
parrast, et Josef wasto panni. (1 Mos. 39.)
Agga ütle, mis wišil kiusas ta sind.

Ustaw. Dh, sinna ei ussu, misšuggune lib-
be feel temmal olli! Temma melitas mind wägga
šõbralikkult, et piddin ühte teist teed temmaga
minnema, ja tootas minnule üpris suurt rõmo
ja lusti ja wägga háid páiwi.

Kristiinnimenne. Tanno olgo Summa-
lale, et sa temmast lahti said! Kelle peäle Šs-
sand armo ei heida, se langeb temma hauda.
(Špp. Sann. 22, 14.)

Ustaw. Minna ei tea mitte, kas minna jubba täieste temmast ollen pääsenud.

Ristiinnimenne. Kuida nenda! Egga sa lubbanud, temma tahtmist möda tehha?

Ustaw. Ei koggoni mitte, sest wanna sanna ütleb: Temma jallad lähewad alla surma; temma sammud piddawad pörgo hauda kinni. (Spp. Sann. 5, 5.) Agga Lihhahimmo on kawwal ja ei tulle mitte ükskord, waid kümme ja sadda kord meid kiusama. Sepärrast, kes seisab, se katsugo, et ta ei lange!

Ristiinnimenne. Kas sul weel teiste waenlastega teggemist olli tee peäl?

Ustaw. Waewa mäe al tulli üks wanna mees mo wasto, se küsüs minnult, kes ma ollen ja kuhho ma lähän. Ma räkisin sedda ülles. Siis ütles temma: Ma nään sinnust, et sa ustaw mees olled; kas sa ei tahha minno jures ellada? Ma küsüsin: Kes sa olled, ja kus sa ellad? Temma wastas: Minno nimmi on wanna Adam, ja ma ellan pettusse liännas. Mul on kolm tüttart: Silmahimmo, Lihhahimmo ja Ellokörkus, ja kui sa nende tahtmist hästi täidad, siis woid sa kül ühte neist ennesele abbikasaks sada. Minna küsüsin: Kas sul polle parremat palka tootada nisugguse tenistusse eest? Temma wastas: Sinna pead mind ennast ommale palgaks sania ja keik pärrima, mis mo omma on. — Agga kui wanna Adam alles räkis ja mind mitme libbeda sannaga melitas, temma jure tulla ja jada, tullid pühha

Paulusſe ſannad mo mele: Teie peate enneſte peält ärra heitma endiſſe ello poleſt ſedda wana innimeſt (Adamat), ſedda rikkutakſe pettuſſe himmude läbbi, ja teie peate uekſ ſama omma mele waimuſ ja enneſe peäle wõtma ſedda uut innimeſt, keſ Jummalä ſarnatſekſ on lodud, tõſſiſe õiguſſe ja pühhiſuſſe ſeek. (Eweſ. 4, 22. 23. 24.) Reed ſannad kõiſid kui tulli mo läbbi ſüddame; ma tundſin ja näggin ette ſedda kahjo ja hukkatuſt, kuhho wanna Adam mind ollekſ ſaatnud ja ütleſin ſure wihhaga temma waſto: Ei ma ei tahha ialgi ſinno teniſtuſſe tulla egga jäda. Menda pöörſin temmale ſelga ja läkſin omma teed eddaſi. Agga wanna Adam on mind weel mitto kord ja mitmel wiſil kiuſanud; kullab temma on ſe waenlane, keſ keige karrowalam, meile keige liggem, ja keſ keigewimäkſ waſt kaub. Kui Jõſand iggakord iſſe ei aita, tedda ärrawoita, ſiis tombab ta meid iggakord, kui kokko juhtume, tük maad enneſe kaſa ja kitſaſt ello teek kõrwale. Wanna Adama waſto keige ennam walwamiſt tarwiſ.

Kiſtiinnimenne. Kaſ ſa weel teiſi waenlaſi näggid tee peäl?

Uſtaw. Kui minna luſthone jure ſain, jookſiſ äkkiſte üks meek minno kallale, wiſkaſ mind waſto maad ja kiſſendaſ otſego pitkſe heälega: Pattune, ärraneedmiſſe wäärt pattune; weel ikka touſwad kurjad mõtted ſinno ſüddameſt! weel ikka ekſid ſinna! weel ikka patto juur ſo ſüddameſ! Sinna olled ſurma wäärt! — Sedda kuuldeſ ja tundeſ, et ta tõt räkiſ, hüüdiſin min-

na sure ahvastusfega: Dh minna willets innimenne, kes peastab mind sellesinnatse surmahust?! (Rom. 7, 24.) Dh anna armo! — Temma wastas: Mis mul armoga teggemist? Mul ep olle armo annid. Minna agga kulutan hukkamoistmist keikile, kes pattusfed. — Sah toest, sesamma mees olleks surma mo peale saatnud, kui mitte üks teine ep olleks jure tulnud ja tedda keelnud, mulle middagi pahha teggemast.

Ristiinnimenne. Se teine olli wisist Isand isfi.

Ustaw. Sah temma olli se suur armoandja ja abbimees; ma tundsin tedda neist harust ärra, mis ta kätte ja jalgade sees ollid nähha.

Ristiinnimenne. Sa kes luthone jures sinno peale hakkas, se olli Moses, se kässo-mees. Ei temma ei anna uhhelegi armo; ja keikidel on patto pärrast temmaga teggemist. — Agga kui sinna waewa mäe otsa joudsid, kas sa näggid siis parremat kät teed uhhe maia seiswad?

Ustaw. Käl näggin sedda ja ka kaks loufoera maia ees; agga et päike weel kõrges olli, läksin ma wärrawast läbbi ja waewa mäest alla allandusse orgo.

Ristiinnimenne. Kas al orgus kegi so wasto tulli?

Ustaw. Sah, Wallelik tulli mo wasto ja kutsus mind ennesega taggasi, sest et allandusse orgus ep olle sõbro egga seltsimehhi lei-

da; agga kui ma ümber pöraaksin, siis saaksin ma keikide wanna hea sõbradega kokko. Ta nimmetas Torreda, Uhe, Sseennast-täis, Sse = õige, Sse = tark, Uuwaart ja weel palju muid ausaid mehhi, kes piddid wägga pahhaks pannema, kui legi allandusse orgo lähhab. Minna wastasin: Need keik olid kül lihha polest minno wannad sõbrad ja suggulasfed, agga sest aiaast, kui ma kitsast teed káin, olleme meie teine teist árraannustanud ja árrapõlnud. Agga allandusse orrust pean se-párrast lábbikáima, et, kes ennast allandab, sedda üllendakse; agga kes isse ennast üllendab, sedda allandakse. (Luk. 14, 11.)

Kistiinnimenne. Kas sa weel muud fed-dagi nággid?

Ustaw. Hábbikartja, üks wägga auus-tud mees, illusa náoga, tulli ka mo wasto, ehmatas mind náhhes ja ütles: Mis sa sedda pahha kitsast teed káid? Kas sa ei tea, kuidas neid árrapõlgtakse, kedda selle tee peál leida? Egga polle ka ialgi palju rikkaid, egga wäg-gewaid, egga targaid, egga head suggu rah-wast leitud, kes sedda teekonda tewad; need on ikka ennamiste keige alwemad, waesemad, rummalamad, kes nággematta ja teádmatta tul-lewa aia asjade párrast ommad wannad wi-sid ja kumbed mahha játtawad, ja neid saab wägga naerdud. Sinna ei leia ka selle tee peál muid, kui alwa suggu rahwast, ja waat mis hábbi tulleb sulle nende seltsist! Keik sa-wad sind árrapõlgama! Põra ümber, ma sa-

dan sind ausa innimeste feltsi! — Nenda ja weel mitme sannadega räkis Häbbikartja mo wasto. Esfite tahtis häbbi ka minnust finni hakkada, ma tundsin, et mo palle löi punnaseks. Agga pea tulli Esfanda sanna mo mele ja ma ütlesin häbbikartja wasto: Mis innimeste seas kõrge on, se on Jummal ees üks hirmus asfi. (Lut. 16, 15.) Sinna rägid fest, mis pattused innimesed mõtlewad ja ütlewad: agga Jummal ei holi nende mõttest ühtegi, waid moista kohut omma sanna järrele. Redda uhked innimesed ärrapõlgawad, need on Jummal melest keige armsamad. — Kui Häbbikartja selle wasto weel hakkas räkima, siis ütlesin minna temmale sure heålega: Taggane minnust ärra! ja olled mo hinge õnne rikkujad! Kuidas woiksin minna omma Esfanda ette astuda, kui minna nüüd Temma sannast, Temma armo teest, Temma sullastest ja wendadest häbbeneks?! Kui minna Sedda siin ärrasalgan mailma tühja au pärrast, siis Temma salgab mind ärra omma taewase Esja ja keikide inglide ees. Tagganego minnust keik tühhi häbbikartus! — Ja wata, Häbbikartja läks ärra; agga ta tulli weel mittoford mo järrele ja hüdis: Häbbi, häbbi! Agga ma wastasin ikka: Taggane, taggane! ja temma jäi wimaks minnust mahha. — Muid waenlasi ma ep olle tänningi mitte näinud.

Ristiinnimenne. Sah tõest, mailma rahwa au on nende häbbi sees, agga Jummal laste häbbi on nende au. —

ARHIIV-
RAAMATUKOGU
H. L. LOKI

Siinnes Peatük.

Jummala riik ei olle mitte kõnnes
waid wäes.

(1 Kor. 4, 20.)

Kristiinnimenne ja Ustaw lääsid omma teed
rah hul eddasi; agga pea joudis taggant nende
jure üks kolmas, nimmega Lobbiseja. Kui
ollid teine teist terretanud, küsisi Ustaw: Kas
sinna ka lähhäd taewa linna pole?

Lobbiseja. Jah, fenna pole lähhäd ka
minno tee.

Ustaw. Siis lodame, et meile hea feltsi-
mees olled.

Lobbiseja. Hea melega tahhan ühhes tei-
tega minna.

Ustaw. Astu siis piisut liggimale, et woi-
me teine teisega häist ja õnsaks teggewaist asjust
rääkida ja teine teise luggu kuulda.

Lobbiseja. Meist asjust rāgin minna wāg-
ga hea melega. Agga wāgga piisut on, kes
omma aega tee peäl hea kõnnega widawad ja
Jummala rigist rāgivad; surem hulk aiab tūh-
ja jutto, ja ommetigi on pūhha firri tās arm-
said asjo.

Ustaw. Tūhhi jut on kül furb asfi; sedda
agga peame tūhhele pannema, mis meie hinge
iggawesfeks õnneks tarwis on.

Lobbiseja. Seep se on, mis minna ka ütlen. Sa nüüd hakkas temma ühhel jonel räkima pühhasst kirjast, taewa rõmust, mailma kurjussest, käsko sannast, armo õppetusest, meleparandamisest, pattustpõõrmisest, uest sündimisest, palwest, saakramentidest, laulmisest, luggemisest, kannatussest, allandusest, ussust, armastusest, lotusest, ja nenda keikidest pühha asjadest ja mailma asjadest, ommast maast ja woõraist madest, mõda lainud aiast ja tullewast aiast, ja ülleültse keikidest, mis ta mele tulli.

Ustaw panni sedda wägga immeks ja astus wimaks Kistiinnimesse jure, kes keige se jutto aia üksipainis omma teed olli eddasi lainud, ja ütles tasfase healega temma wasto: Oh mis wägga tarka ja kallist felttimeest olleme selle teekäia sees leidnud! Tulle ommetigi sinna ka meie liggi! Miks sa nenda üksi käid ja emale hoiad? — Kistiinnimenne naerotas ja ütles: Se innimenne, kes sinno melest ni armas on, pettab sind ja weel kaksikümmend teisi, kes tedda ei tunne.

Ustaw. Mis sa rägid? Kas sinna tedda tunned? Et kes ta on?

Kistiinnimenne. Ma pannen wägga immeks, et sinna tedda ka ei tunne; ta ellab meie wanna liinäs, lorri-ulitsas; ta nimmi on Lobbiseja. Temma on Lorri kõrtsis sündinud, wanna Libbekele poeg, ja kõrtsi kohhal on ta keiksuggu innimestega kokko sanud ja heaste õpinud, iggaühhega nenda räkima, kuidas kellegi südda kutsub.

Ustaw. Mis immet sa mulle rāgid! Mulle nāitis ta ūks tarf mees ja peālegi armas hing ollewad.

Kistiinnimenne. Se ta nāitab iggauhhele, kes tedda weel ei tunne. Wodraсте seas on ta wāgga armas, agga omma maia sees ep olle temmast ūhtegi head nāhha, waid ūsna tiggedust ja kurjust.

Ustaw. Dmmetigi teab temma keif Summala rigi asjo ārra.

Kistiinnimenne. Jah peast, agga sūdames ep olle temmal ūhtegi. Ta on nago kenaste malitud pilt; emalt nāhha tōssine innimenne, liggidalt — paljas kuio, rie ehk pu. Peale sedda on Lobbiseja iggauhhe feltfile ja juttule mees: kōrtsi kōhhal aiab temma kōrtsi jutto, palwe maiades on Summala sannad ta kele peāl. Wōtko ta ennesele kōl Summala kartusse nāggo, agga selle wāgge salgab temma ārra. Summala rigi asjadest ta teab kōl heaste rāfida ja lobbiseda, agga õige ja ellaw usk ei ella egga walitse mitte temma sūddames.

Ustaw. Woi nenda luggu! Oh siis on se Lobbiseja mind hopis petnud.

Kistiinnimenne. Jah wist! Misuggused rāfiwad kōl, agga ei te middagi fest. (Matt. 23, 3.) Agga „Summala riik ei olle mitte kōnes, waid wāes.“ (1 Kor. 4, 20.) Lobbiseja rāgid meleparrandamisfest, agga ei parranda mitte omma meelt; uest sūndimisfest, agga ta on, mis ta enne olnud; palwest rāgid ta, ja ei

ella palwes, waid agga jutto aiamisfes; pühhit-
 fussest, agga ta ei olle omma süddant egga ello
 pühhitsenud; armastussest rägib ta teise filmi,
 agga selja tagga wihtab omma liggimest ja tõs-
 tab kurje kõnnesid temma peäle. Ta otsib täis
 uhkust ja ahnust omma au ja omma ennese kasso.
 Temma ello parrast naerwad mailma rahwas di-
 get usko, ja arwawad keiki agga lobbisejad olle-
 wad. Ta on usklikkudele ja wagga hingedele
 häbbiks ja toetusseks; separrast ei woi tedda
 mitte wennaks ehk sõbraks nimmetada.

Ustaw. Niud ma naan, et räkimisese ja
 teggemisese wahhel suur wahhe on. Ma tah-
 han eddespidi parrem ennese ette wadata. Sest
 otsego ihho ilma hingeta surnud on, nenda on
 ka räkiminne ilma teggota tühhine.

Ristiinnimenne. Apostel Sakobus ütleb
 (1, 17.): Üks puhhas ja laitmatta tenistus
 Summala ja Issa ees on se: waeste laste ja
 lesknaeste järrele kulama nende willetsuses, ja
 isseennast ilma wiggata piddama mailmast. Ta
 Issand ütleb (Joan. 15, 12.): Se on minno
 kasso fanna, et teie teine teist peate armastama,
 nenda kui minna teid ollen armastanud. Ta
 kes mind armastab, se peab minno fanna. —
 Reigest sest ei pea lobbiseja uhtegi luggu; ta ar-
 wab Summala fanna kuulmisest, moistmisest ja
 räkimisest kül ollewad, ja nenda pettab waene
 isseennast ja teisi. Separrast tulleb diete tähhele
 panna, et Issand wiimisel kohto päwal kätte
 tasub iggauhhele nende teggude mõda, mis ta

usust Jeesuse Kristuse sisse on teinud, ja ei mitte lobbisemist möda. (Matt. 25, 31. r.)
 Meie ei voi kül mitte teggude läbbi õnsaks saada, egga sa ka teggude pärrast õigeks moistetud; sest keige parremad teud on ikka weel wiggased Summala ees, ja kuhho jääb meie pat, meie üllekohhus? Kes sedda jouaks isse heaks tehha: (Loe Rom. 3. ja Gal. 3.) Pühha kirja möda same meie õnsaks selgest Summala armust, usso läbbi Kristuse sisse, kes omma kannatamisese ja surma läbbi meie wõlga tasjunud ja meid õigeks moistnud. Agga sesamma usk Kristuse sisse ep olle mitte paljas jut, ehk mõtte, ehk lobbiseminne suuga, waid ta on üks ellaw wäggi meie süddames, mis aiab patto wihkama ja mahhajätma, Summalat ja liggimest armastama ja Issanda tahtmist teggema. Kus usk seddasugust wilja ei kanna, seal on temma furnud, ehk tühhine jut, üks wass, mis kummiseb ja kelloke, mis elliseb. (Loe 1 Kor. 13.)

Ustaw. Menda näitab mulle ka Lobbiseja ollewad, ja ma himmustan nüüd temmast lahti sada.

Kristiinnimenne. Minne temma jure ja kõnnele temmaga otsekohhe neist asjust, mis meie praego olleme läbbiräkinud. Kas ta siis paneb sedda pahhaks ja lähhab ärra, hea kül; ehk ta wõttab sedda allandlikkult wasto ja tunnistab omma süddame luggu ülles, — weel parrem!

Ustaw hoidis nüüd jälle Lobbiseja jure, kes se wahhe olli üksi káinud ja nago rahhotumaks

sanud, sest ta põris omma filmi pea fenna, pea täna, ja ütles nago pahha melega: Ülekõime wõind ühhes kâia ja head jutto aiada!

Ustaw. Wõime sedda weelgi; agga et sa keik asjo selgeste ärratead, ütles mulle: Kust tunnukse ühte pattustpõrdud innimest ärra, ühte tõssist ristinnimest?

Lobbiseja. Keigeemalt sest, et ta häid asjo kidad, kurje laidab, ja neid hukkamoistab, kes alles mailmikko ello sees ellawad.

Ustaw. Ma ei loda mitte, waid arwan: sest tunnukse tedda, et ta omma ennese patto wihkab ja selle wasto woitleb, agga Summalat ja keiki innimesi armastab.

Lobbiseja. Mis wahhe siis patto laitmisse ja patto wihkamisse wahhel?

Ustaw. Suur wahhe wahhel! Kerge asji, teisi laita; agga raske, isseennast ärrasalgada omma kurja himmudega.

Lobbiseja. Sa teiseks tunnukse õiget ristinnimest sest, et ta keik armoõppetust selgeste ärratead ja sest armsal wiisil moistab räkida.

Ustaw. Se ei olle mitte tõssi, se lähhab otse pühha kirja wasto. — Sa nüüd wõttis Ustaw Lobbisejale keik sedda laialt ja pitkalt ärraselletada, mis ta Ristinnimessega tõssisest ristiusust ja meleparandamisest ja armastusest olli räkitud. Ustaw näitis temmale, kuidas Summala riik ep olle mitte kõnnes, waid wäes. Agga Lobbiseja panni sedda jutto pahhaks ja üt-

les: Ma naán, sa tahhad mind wõrgutada, mind laita.

Ustaw. Ei mitte, waid tahhan sind sega maenitseda, et sa omma süddame luggu ja omma ello wifid õiete läbbikatsud, et sa isseennast ei petta, egga teistele ei walleta. Näita mulle üles omma usso wilja, se on: patto kahhetsemist, patto wallo, patto wihkamist, pattust põõrmist, ja Jummal ja liggimesse armastust ja wagga ello, — siis on so usk õige, so süddame luggu tõssine, siis on Kristus ja Temma arm so sees ja mitte ükspäinis so suus.

Lobbiseja. Sa olled üks weider mees, sa otsid rido minnoga; mul ep olle ennam himmo, sinno seltsis káia, ma játtan sind Jummalaga. — Sa nenda láks ta kõrwale.

Kristiinnimenne. Lasse tedda miina, wend Ustaw; pühha Paulus isse ütleb: Neistfinnatsist taggane! (1 Tim. 6, 5.)

Ustaw. Siiski ma rõmüstan, et sedda keik jain temma wasto rákida, mis ta waese hingele tarwis lähhá. Ehk wahhest mõtleb se peále ja põrab omma tee peált süddamest Jõsanda pole.

Kristiinnimenne. Sedda andko Jummal, sedda tehko Temma pühha Waim! Agga kui ka mitte, siis peab ommetigi igga Lobbisejale tõt rágitama, et ta lahkuw usklikkude seltsist. Nisuggused ei te omma jummalakartmatta elloga muud, kui keikide usklikkudele hábbi.

Üksteistkümmes Peatük.

Pea kinni, mis sul on, et ükski ei sa sinno kroni võtta; ja olle ustaw surmani, siis tahhan ma sulle ello kroni anda!

(Salm. 3, 11. ja 2, 10.)

Mollemad teekäiad piddid nüüd ühhest paksust metsast läbbi minnema, ja ep olnud seal muud teearro nähha, kui sedda ühte kitsast teed. Kesk metsa sees näggi Ustaw ühhe mehhe enese tagga tulleswad ja hüdis esmalt kartussegaga: Dh wata, kes seal tulleb? kes se peaks ollema? Kristiinnimenne watis taggasi, tundis tedda ärra ja ütles: Dh se on mo armas sõbber Ewangelist! Ustaw ütles: Minno sõbber ka, sest temma ükski juhhatas mind kitsa wärrawa pole. — Ewangelist astus nüüd nende jure ja terretas neid selle sannaga: Rahho olgo teile, mo armad!

Kristiinnimenne. Olle terve tullemast, armas kallis Ewangelist! Dh mis sure armastussegaga olled sa meie õnnistusese eest hoolt kannud!

Ustaw. Dh mis rõõm, et sa tulled meid watama! Kui armas asji teekäiattele, sinnoga eddasi miina.

Ewangelist. Kuidas teie käsji on tännini käinud?

Kistiinnimenne ja Ustaw juttustasid temmale nüüd keif, mis neile tee peäl olli juhtunud, mis hädda ja kiusatussega neil olli woitlemist olnud, ja kuidas Issand neid tännini omma armoga olli hoidnud ja kaitšnud. — Siis ütles Ewangelist: Se polle immeks panna, et teil monda kiusatust olnud; agga minna rõmustan wägga, et teie ollete woimust sanud selle peäle, ja et teie siit sadik ollete eddasi joudnud. Ja nüüd jookške nenda, et teie sedda kätte fate, mis teile on walmistud algmisest, sedda huffaminematta kroni. (1 Kor. 9, 24. 26.) Weel ei sa teie mitte omma usso-woitlemist lõppetada, weel ep olle teie mitte werrest sadik wästo pannud, patto wästo woiteldes. (Ebr. 12, 4.) Agga uskuge kindlaste omma Issanda Jესuse Kristusse sisse, ja piddage Sedda, ja Temma risti, ja Temma auriki lõpmatta omma waimo filmade ees. Issearranis walwage omma südame ja temma kurja himmude üle, sest se on kawwalam ja pettisem, kui keif muud asjad. Sepärrast walwage, seiske uskus, olge mehhed, sage kangeks ja andke ennast hopis Issanda hõleks. (1 Kor. 16, 13.) Ja sinna Ustaw, ärra karda ühtegi, mis sa pead kannatama, waid olle ustaw, siis tahhan ma sulle ello kroni anda. (Ilm. 2, 10.) Ja wata, taewa ja Ma Lõja, se wäggede Jehowa seisab teie jures, hoiab ikka teie pole ja on teile abbimehheks ja ärrapeastjaks iggawest! Nenda õnnistas neid Ewangelist ja jättis neid Summalaga.

Kistiinnimenne ja Ustaw pannid neid wäg-

gewaid sanno immeks; ja kui kül Ewangelisti lahkumine nendest mitte ei olnud nende meelepärast, siiski tundsid rõmo ja rahho süddames ja ruttasid omma metsa=teed eddasi.

Metsast wälja miines, näggid ennese ees ühte lõpmatta suurt laggedat maad, ja kess laggedat ühte suurt liina. Esite wiis neid se kitsas tee otsekohhe liina peäle, agga liina liggidal põris ta parremat kät, ja suur lai tee läks pahhemat kät liina peäle. Sel kohhal, kus teine tee teisest lahkus, leidsid meie teekäiad hulk innimesi, kes laia tee peäl kas linnast tullid, ehk liina läksid. Mendega hakkasid püssut jutto aiama ja kulasid liina nimme, Ma wallitseja nimme, ja rahwa tööd ja teggemist. Agga kuidas ehmatasid Kristiinnimenne ja Ustaw, kui kuulda said, et se olli Ellokorkeuse liin, et siin wallitses Peeltsebuul, ja temma abbikaas Silmahimmo, ja et temma nouandjad Libbekeel, Uhe, Tigge, Ahne ja Rõmwerus ollid kohtowannemad. Peäleki kuulsid, et keif selle Ma rahwas olli liina kokko tulnud lustiladaaks, sest se laat olli keigesurem aastas.

Kristiinnimenne ja Ustaw tahtsid nüüd sure ruttoga sest linnast möda ja omma kitsa tee peäl eddasi miina; agga rahwa hulk, mis nende jure olli koggonud, ei lassnud neid miina, waid ühed ütlesid: Dulge ka liina! teised: Mis teil on müa? Keif peawad siin kauplema, kas ostma ehk müma. Ustaw wastas: Meie ei himmusta ühtegi teie käest osta, ja mis meil müa on, sedda teie ei osta. Mis teil siis müa on?

kisendasid monningad. Ustaw wastas: Tõt!
 — Et näita feia omma tõt! hüüdsid feif ühhe
 heäleaga. Ustaw ja Kistiinnimenne ütlesid: Se
 on tõdde, et teie liin, nago meiegi ärrarikmisfe
 liin, kust wälja tullime, peab hukka minnema fei-
 ge omma rahwaga, ja et teie kuningas Peelt-
 sebuul on meie Sioni kuningaga wastane ja peab
 omma palka pörgus leidma feige omma sullas-
 tega. Sepärrast, kui teie piisutki omma hinge
 armastate, siis pöggenege sest liinnast ja ruttage
 meiega selle kitsa tee peäl Sioni mäe pole ja
 Taewa-Serusalemme liinna!

Monningad rahwa seast naersid ülleliga, kui
 sedda kuulsid, teised agga said kurjaks, wõtsid
 Kistiinnimest ja Ustawat kinni, ja weddasid neid
 liinna kohto ette ja kaebasid: Meed innimesfed
 on sallajad Ma kulajad ja meie ausa kuningaga
 wastafed; nemmad teotasid tedda ja feif temma
 aumäärt sullasi, ja on peäleki katsunud meie au-
 likko kuningaga Peeltsebuli truid allamad ärrita-
 da ja temmast ärra pöörda. Kohtowannemad
 Kõwwerus, Uhe ja Uhe kulafid ka sedda
 asja järrele; Libbekeel tõi sest arro kuningale
 ja näitis temmale, et Ustaw ja Kistiinnimenne
 Sioni kuningaga, Peeltsebuli waenlase, allamad
 ollid; ja kohtopea, nimmega Tigge, kui temma
 feif waltetunnistajad olli läbbi kuulnud, mois-
 tis neid mollemid, kui kuningaga waenlasi ja rah-
 wa ärritajaid, hukka, et piddid liinna wärrawatte
 ees hirmsat surma surrema, esmalt Ustaw, kes
 feige ennam nende wasto rākinud, ja teisel pä-
 wal Kistiinnimenne.

Agga Kristiinnimenne ja Ustaw ei olnud mitte arrad, egga furwanäolisfed; nemmad kiitsid omma Isandat, kes neid olli wäärt arwanud, Temma nimme pärrast kannatada, nenda kui pühhad Prohwetid ja Apostlid ja feige ennam Kristus isse olli kannatanud. Nemmad tunnistasid ka kohto ja feige Ellokörkusse rahwa ees head tunnistust ja andsid selget arro ja otsust ommast usust ja lotusfest. — Sel ösel pärrast kinniwõtmist ja enne surmapäwa laulsid nemmad süggawas ja pimmedas wangi hones kitusse laulsi omma Summalale. Teisel päwal widi neid wälja hukatusse paika. Rahwas naeris, tantsis ja õiskas, nemmad agga teggid palwet omma waenlaste eest. Ustawat lödi esmalt, siis raiuti temma pea modgaga otsast ärra. Agga Kristiinnimenne näggi sel filmapilgul taewa sõawäe hulga ülle linna rahwa päid seiswad, ja Ustawa hinge hiilgawal näul nendega taewa minnewad. Se olli ta melest, nago olleks taewa wäggi ja Ustaw nende keskelt tedda weel lahkestes terretand ärramiñnes; ja Kristiinnimesel läks südda raskest, et ta ei pidand selsamal tunnil Ma peält lõppema ja taewa sama, waid pididi weel wangi hone taggasi minnema.

Kül olli kohtowannemattel se nou, tedda teisel päwal ueks lada lustiks ja Ellokörkusse rahwa rõmuks ärratappa, ja sedda weel hirmsamal wiisil, kui Ustawat; agga Summala nou olli teine. Ösel, kui Kristiinnimenne kiwwise põrmando peäl wangi hones maggas, ja nenda rahhul hingas, nago olleks ta feige pehmema wodi

sees, sojas toas, sõbra jures magganud, wata, siis ärratas tedda üks mees üles, armsa näoga, pitka walge kuega, wangi hone wõtmed wõd ja lambi walguš kâes. Kristiinnimenne ehmatas ärra, agga mees ütles: Minna ollen üks Sioni kunninga sullastest, kes wälja läkkitamisest parrast allati Temima palle ees seisab. Monimmi on Tuggew ja liignimmi Issanda-wâes. Sioni kunninga nou on, et sa mitte homme ei pea selle linna ees surrema, waid et sa sedda kitsast teed ni kaua siin mailmas kâid, kui tedda ial sünnib kâia. Douse nüüd üles ja kâi minnoga. —

Sega wõttis Tuggew Issanda-wâes Kristiinnimest kâtpiddi kinni, walgustas teise kâega, kus ta lampi piddas, teed, ja satis tedda wangi honest wälja ja pimmedast linnast — sest keik ollid maggamas — läbbi, fenni kui nemmad se kitsa teearro peäle wälja said, kus Kristiinnimest ja Ustawat kahhe päwa eest kinni wõeti. Seal õnnistas Tuggew Kristiinnimest ja lahkus temmast ni äkkiste, et mees ei saand tedda tännadagi. Agga ta tännas sedda ennam Issandat selle immelikko peästmisest eest, ja läks lauldes omma teed koido wâsto.

Kaksteistkümnese Peatük.

Meie woitlemisse sõariistad ei olle mitte lihhalikkud, waid wäggewad; ja meie rikkume ärra keik kõrgust, mis ennast sureks tõstab Jummalatundmisse wasto, ja wõttame keik mõtted wangi Kristusse sannakuulmisse alla.

(2 Kor. 10, 4. 5.)

Üks asji teggi Kristiinnimesse süddant piisut kurwaks, et temma tru seltsimees Ustaw temmast olli lahkund, ja et ta nüüd pididi üksi omma teed käima. Ta himmustas ennesele seddasuggust uut sõbra ja mõtles Ustawa õnna otsa peäle. Ta wata, kui koit wälja tulli, et ta keik ennese ümber wois näha, panni ta ühhe nore mehhe tähhele, kes piisut maad temma ees kitsa tee peäl kõndis, agga pitkamisse ja nago mõttedes. Kristiinnimenne sai rõõmsaks, üht kitsa tee peäl leidmast, kes eddasi läks, ja mitte taggasi, nago keik endised kiusatajad ja tagganejad, ja terretas sedda noort meest, kui tedda kätte sai, lahke näoga ja sõbralikkul wiisil. Kui se tedda näggi, ehmatas ta esmalt ärra; agga siis langes ta sure rõmuga Kristiinnimese ümber kaele ja ütles: Kristiinnimenne, kust sa seia saad? Kes sind wangist päästis? Sa pididid tänna surema, nenda kui Ustaw eile, ja nüüd tulled mulle kitsa tee peäle saatjaks! —

Ristiinnimenne panni sedda jutto wägga im-
 meks ja küssis woõdra mehhe kääst: Kes ja ol-
 led? ja kust ja mind tunned? Mees wastas:
 Kes ei peaks sind tundma? Kes ep olleks sind ja
 Ustawat eile ja tunnaeile liinäs näinud ja teie
 kõnnet ja maenitsust kuulnud? Minno nimmi on
 Lootja. Ma ellasin tännini siin laggedal maal
 ja tullin näddala eest liinna ladale. Ma ollin
 hakkaja kaupmees ja otsisin mitmes mades üht
 õiget head ja kallist warra, agga ei leidnud mitte,
 sest ma ei tunnud sedda issegi. Nüüd kuulsin,
 et Ellokõrkusse liinäs pididi keik head ollema
 müä; ma lootsin seält leida, mis ma otsisin, ja
 — ma leidsin ka, agga hopis teisel wiisil. Ma
 kuulsin teie kinniwõtmissest, ma ruttasin kohto
 kotta, ma kuulsin sinno ja Ustawa kostmist ja
 tunnistust, ma kohkusin sest ärra — sest nisug-
 gused mõtted ep olnud ialgi mo mele tulnud;
 — ma sain isseärnanis Ustawaga kokko ja rã-
 kisin temmale omma luggu ülles; ta juhhatas
 mind õige tee peäle, ta rãkis mulle sest taewa
 warrast, sest iggawesest pãrrandussest; ta ärra-
 tas usko ja lotust mo süddames, sedda kätte sa-
 da; ta kinnitas sedda usko ja lotust omma sur-
 ma lãbbi — sest ma nãggin temma õnsat ot-
 sa, ja nãggin weel middagi! — ja kui sind
 taggasi widi wangi hone, ep olnud mul ennam
 rahho Ellokõrkusse liinäs, egga omma isä koh-
 hal; ma jãtsin ommaksed Summalaga ja rutta-
 sin selle kitsa tee peäle, mis Ustaw mulle selgeste
 olli juhhatanud.

Ristiinnimenne. Oh sa armo Summal!

kui immelikkud on sinno teed! kui wäggew sinno Waimo tõ!

Lootja. Siin kitsa tee peäl leidfin rahho ja tundsin rõmo ommas süddames, et Ellokõrkuuse liinnast ja rahwast ollin lahti saand. Agga üks murre tuli mo peäle: kas moistan ka üksi sedda teed káia? kas jouan tedda üksi lõppetada? kas peaksin tõe polest kátte sama, mis ma tännini ilma asjata lootnud, ja mis Ustaw mulle kindlaste tootanud? Siiski ma lootsin — ja pallusin Summalat, mulle ühhe trui seltsimehhe sata. Ja wata, jubba sinna ollid selja tagga. Nenda kui eßsimenne palwe selle tee peäl kuulnud; nenda lodan ka, wõttab Sioni Issand teisi kuulda. Dh tanno olgo Demmale, et sind kátte saand, nago surmast ja hauast wälja saand, armas kallis Kristiinnimenne! (Ja hakkas temma ümber kaela finni).

Kristiinnimenne. Kes olleks sedda arwanud, ehk julgend mõtteldagi, et meie tülli Ellokõrkuuse liinast ja armsa Ustawa halle surm ni head wilja pididi kandma, ni suurt kasso Summala rigile saatma?

Lootja. Dh minnußt ey olle weel suurt kasso egga wilja nähha; agga ma kuulsin liinast mitto hinge selle asja párrast kohkuwad ja ütlewad: Meed mehhed rágiwad tõt, nende asõi on hea, nende tee on õige; meie kunningas on pettis; ta lubbab head ja ei te muud kui kurja ja wallo meile; temma ja ta kurjad ja kawwalad sullased pinawad meid; kuulgem nende meeste

nou ja katsugem sedda kitsast teed Sioni mäe pole minna. Ja kui Ustavat surmati, kül siis surem rahwa hulk õiskas, agga paljo nutsid ka ja mõtsid ette, sedda maad ja llinna mahhajat- ta, kus õigid ja waggaid tappetakse. Sest lo- dan, armas Kristiinnimenne, et weel mitto hinge meie tagga tullemad ja Peeltsebuli kurjast rigist Summala riki põggenewad.

Kristiinnimenne. Tulgo nemmad agga, tulgo! Kül Demma südda järgest keeb, kes tul- leb, tullematta jääb.

Nenda räkisid nemmad weel ühte ja teist om- mast lotusfest Eloõrkusse llinna rahwa pärrast, kui üks wõdras mees nende wasto tuli, nim- mega Uõsonaerja. Se terretas neid lühhidelt ja küsis: Kuhho pole teie lähhäte? Teekäiad wastasid: Sioni mäele. Sedda kuuldes hakkas Uõsonaerja sure häelega naerma.

Lootja. Mis sa sest naerad? Kas se naero asfi?

Uõsonaerja. Ma naeran teie rummalust, et ilma asjata ni waewalist teed käite.

Kristiinnimenne. Kuidas ilma asjata? Arwad sa, et meid Sioni mäel ei woeta wasto?

Uõsonaerja. Mis Sioni mäggi? Keige se laia mailma peäl ep olle seddasuggust paika lei- da, kui teie unnes näete.

Kristiinnimenne. Egga pollegi siin mail- mas sedda kohta, kuhho meie ruttame, agga tulle- was mailmas, seal on ta tõe polest leida.

Usfonaerja. Ka minna ollen sest Sioni mäe linnast kuulnud ja ollen jubba fakskümmend aastad noudnud, sedda nähha sada, agga ep olle sedda mitte leidnud. Ma ollen omma reiside peäl möda mailma feige targematte innimestega kokko sanud, agga ei ükski neist ei teadnud Sioni linnast muud räkida, kui et se olli lolli innimeste jut — tühhi jut, sõbrad!

Kristiinnimenne. Agga meie ussume kindlaste, et nisuggust liinna on; sest Summala san-na rägib sest, ja ei walleta mitte. Se asfi jääb iggaweste tõeks, kui ka feik jölledad sedda naerwad. Ja kui pimme ütleb, ep olle päikest taewas, sest et ta ühtegi sest ei nä — kes woib temmale parrata? Agga sepärrast jääb päike omma kohta.

Usfonaerja (naerdes.) Kas sa nääd immet! Need rummalad innimesed aiawad mind pimmedaks. Urge olge halbid, mehhed; lækki El-lofõrkusse liinna taggasi, kus minnagi nüüd el-lamas! Seäl on moistlik ja lustilik ello; jamp-sijad ja jölledad juhtuwad selle kitsa tee peäle.

Kristiinnimenne. Sedda nähha sinnust ka! Agga so kenna liinna tunneme jubba kül. Naergo peäle feik usfonaerjad! Kes taewas istub, se naerab ka; Jssand irwitab neid, fun-ni Ja rägib nende wasto ommas kanges wih-has. (Paul. 2, 4. 5.) — Ja Usfonaerja läks irwitades emale.

Lootja. Hoia selle mehhe eest, armas Kri-stiinnimenne, ta on üks kawwal eksitaja; ma tun-

nen tedda, ta on paljogi omma naermisfega wag-
gadusfest ärrapöörnud omma feltsi jure.

Kistiinnimenne. Käl ma fedda ärra-
tunnen; agga mis meie temma naermisfest ho-
lime?!

Kui nüüd mollemad sõbrad waiksel wiisil ema-
le läksid, sai Lootja, kes keige se minnewa õ
olli tee peäl olnud, unniseks ja tundis suurt nõd-
rust omma lu-
liikmedes. Ta jäi Kistiinnimes-
fest piisut taggasi ja olleks pea tee peäle mah-
ha jäänd. Agga ta hüdis omma felttimeest ja
ütles: Kule sõbber, finnita ja toeta mind;
unni kippub mo peäle ja filmad tahhawad kinni
langeda.

Kistiinnimenne. Kule Apostli Paulus-
se fanna: Äрге maggagem, kui need teised,
waid walwagem ning olgem kassinad! (1 Tess.
5, 6.)

Lootja. Sah, se fanna lähhäb mulle tar-
wis! Mis õn mulle, et sinna mulle felttimeh-
heks olled! Ma olleksin seia maggama jänud,
ja, kes teab, mis kahjo fest sanud. Parrem on
kahhekesi, kui üksi olla. (Kogg. 4, 9.)

Agga et unni ei pidand ennam ta peäle kip-
puma, siis wöttis Kistiinnimenne Lootjale omma
ellokäiki ülles räkida ja temmale selle jures keif
õige usso õppetused ärrafelletada, mis Lootjale
alles teadmatta ollid.

Kolmasteistkümmes Peatük.

Kes omma süddame peäle lodab, se
on halp.

(Opp. Sann. 28, 26.)

Eddasi minnes juhtusid Kristiinnimenne ja Loot-
ja ühhe nore mehhega kokko, selle nimmi olli
Tundmatta; ja ta ütles ennast ka taewa liin-
na pole minnewad.

Kristiinnimenne. Miks sa nenda üksi
käid ja ei noua seltsi?

Tundmatta. Armsam on mul üksi käia,
kui nisugguse seltsiga, mis mo mele pärrast ei
olle.

Kristiinnimenne. Mis seltsi sinna siis tah-
had? Mis südda sul, mis usk on sul, et teisi
Sioni teekäiad põlgad?

Tundmatta. Mo usk on dige, mo südda-
mega hea luggu; mo mõtted käiwad ikka Sum-
mala ja se taewa warra peäle, mis mind otab.

Kristiinnimenne. Ennä meest! Nisuggust
head ja pühha teekäiad ep olle ma Sioni tee peäl
weel mitte leidnud, — kui sa, sõbber! ehk wah-
hest ei walleta, ja ennast ei petta?

Tundmatta. Wallet? Pettust? ep olle ial-
gi mo süddamesse sanud!

Kristiinnimenne. Kus pool on nüüd wal-

le, kas sinno sannades, et so südda hea on? ehk kas Jummalta sannas, mis nenda ütleb: „Ei olle, kes õige on, ei ühteainustki; ep olle sedda, kes moistab; polle sedda, kes Jummalat diete otsib. Nemmad on keik kõrwale läinud, nemmad on ühtlase kõlwatumaks sanud; ei olle sedda, kes head teeb, ei ühteainustki.“ (Rom. 3, 10—12.) „Sest innimesse süddame mõtlemisfed on kurjad temma lapsel põlwest.“ (1 Mos. 8, 21. ja 6, 5.)

Tundmatta. Sedda ei woi ma mitte enesest tunnistada; mul on üks hea südda.

Kristiinnimenne. Agga Jummal tunneb sind parreminne ärra, kui sinna isse; Temma näab patto sinno sees, mis sinna isse ei nä. Sedda tunnistab Jummalat tõsine sanna, ja ütleb peäle, et se kiitleminne ennese õigusest tühhine on ja hirmus asfi Jummalat ees. Temma ei falli mitte, et sinna ka omma keige parrema teggude peäle piisutki lotust panned.

Tundmatta. Mis sa minnust mõtled? Kas sa tead, minna ussun nisamma heaste Kristusse sisse, kui sinnagi, ja lodan ka usso läbbi Temma sisse õnsaks sada.

Kristiinnimenne. Mo armas noormees! Kuidas woid sinna uskuda, ja mis tarwis sul uskuda Kristusse sisse, kui sa ennast heaks kül arwad? Kui sul ei olle üks ärra kadunud ja hukkamoiistetud südda, siis ei lähhä sulle ka Ürrapeastjat ja Dnisteggiat tarwis. Üks-päinis se, kel rõhutatud südda, ja rusuks peks-

tud waim, se otsib Kristust ja leiab Tedda. — Mul on wägga halle sinno süddame pimmedusse ja uhkusse pärrast. Sinno usk ei olle muud, kui tühhi mõtte ja uhke kiitleminne; egga sa sinna nenda ialgi õnsaks. — Wallu Summalalt pühha Waimo walgustamist ja õiget tõsisist patotundmist, ja siis rutta Kristusse jure, kes sinuogi pattude pärrast on risti sambas surnud. Temma õigus nelago sinno ennese õigust ärra, ja katko sind, ja tehko sind täieste waggaks!

Tundmatta. Se on üks wägga kerge usk, se õppetüs on tõest kurja innimeste mele pärrast! Sggauks woib siis omma patto himmude mõda ellada ja tagga Kristusse jure tulla, kes keik kurja heaks teeb! Dns siis Kristus patto tener?

Kristiinnimenne. Ei Ta sedda pea ialgi ollema; agga keikide pattuste Dnisteggia on Temma wiisist. Ka kui abbiellorikkujad, ja hõrad, ja rõõwliid Ta jure tullewad, wõttab Jesus neid wasto, ja annab neile keik pattud andeks; agga iggakord panneb ta jure: Ärra te eddespidi mitte ennam patto! — Ja kui sinnul olleks piisutki tundmist Summala armust, siis teaksid sinna, et Summal Kristusse läbbi usklikkude peäle omma pühha Waimo wallab, neid omma armastussega täidab ja neid kõlbawaks ja ussinaks teeb igga hea tõle. Gest usk, se õige usk Kristusse sisse, on ellaw asji; ta ei rāgi teggudest, waid enne kui ta rāgib, on ta neid jubba teinud. Usk uendab innimest, sadab temmale uut süddant, uut meelt ja teeb tedda nenda Summala melepärraliseks ohwriks.

Tundmatta. Ma nään, ja tahhad mind liig usklikkufs tehha; agga mul on teised mõtted ussust ja hea teggudest.

Kristiinnimenne. Waene noormees! Jätta ja omma rikkuft mahha, mü keik omma warra ärra, ja wõtta Jესսse järrel käia! Gest, kes ei ussu Poia sanna sisse, se ei pea mitte ello näggema, waid Summala wihha jääb temma peäle. (Joan. 3, 36.)

Tundmatta (kurwa näoga.) Ma jättan teid Summalaga.

Kristiinnimenne. Täanna, kui sinna Temma heält kuled, siis ärra te ennese süddant mitte kowwaks! (2 Kor. 6, 2.)

Agga Tundmatta jäi nendest mahha kitsa tee peäle seisma.

Reljasteistkumnes Peatuk.

Minna ollen head woitlemist woitelnud, ma ollen omma ello korra lõppetanud, ma ollen usko kinni pidand. Mis muud weel, se õigusse kroon on mulle tallele pandud, agga mitte ükspäinis mulle, waid ka keikile, kes Jესsanda tullemist armastawad.

(2 Tim. 4, 7. 8.)

Kristiinnimenne ja Pootja, need kaks tõsüst teekäiad Sioni mää ja taewa linna po-

le, said parrast sedda, mis nemmad omma pitka ja ennamiste waewalisse tee peäl ollid näinud, ja kuulnud, ja woitelnud, nüüd ühte head ja armo aega, kus ilma tülita ja ilma waewata suurt tükki maad woisid eddasi minna. Nemmad hoidsid ikka otsekohhe kitsast teed kinni, nemmad ei holind ühhestki kõrwalisest teest, olli ta laiem ehk kitsam, illusam ehk pahhem. Tubba nemmad tundsid omma otse ja diget teed selgeste ärra, ja ei tagganend parrema ehk pahhema pole. (4 Mos. 20, 17.) Nemmad kinnitasid teine teist, Issanda sanna tähhele pannes, dige usso ja kindla lotusse sees taewarigi peäle. Tundsid ka, et Summala armastusse tulli olli kaswamas süddames; ja iggatseminne taewa linna järrele läks mollematte meeste süddames aega möda nenda sureks ja wäggewaks, et teekond jäi iggawaks. Nüüd moistsid ka pühha Paulusse sowimist: Ma himmuстан siit lahkuda ja Kristussega (Temma jures) olla; sest se on wägga paljo parrem." (Wilipp. 1, 23.)

Agga Kristiinnimenne ja Lootja ollid ka ilma teadmatta taewa linna liggi joudnud; sest kes innimestest teab, millal temma ello teekond lõpeb, kui liggi ehk kui kaugele ots temmast on? Meie armsad teekäiad ollid praego ühhest orrust läbbi läinud ja omma kitsast teed möda ühhe kõrge mäe otsa sanud, — seäl näggid ühhe korraga taewa linna Sioni mäe peäl ennese ees ollewad. Perlist wärrawad ja ulitsad selgest kullast (Ihm. 21, 10. r.) paisisid nende filmi. Nemmad said üpris wägga rõõmsaks. — Siin tul-

lid kaks meest nende wasto, kelle palled paistsid otsego pääw, ja kelle rided hiilgasid, nago puhhas kuld. Need rakisid meie teekäiattega, kui olleksid ammogi jubba nende tutwad ja sõbrad olnud, ja ütlesid: Weel peate teie kahhesuggust waewa kannatama, ja siis tullete taewa liina. Kristiinnimenne ütles: Oh jäge teie mehhed nüüd meie jure! Inglid kostsid: Kõl meie tahhame teid sata; agga üksnes omma usso läbbi woite teie ärrawoita ja seina sada.

Kui nemmad nüüd mäest alla taewa liina liggi ollid lainud, wata, siis jooksis üks suur ja lai jõggi, nago surma jõggi, nende ja taewa liina wahhel; ja tee läks otse jõe peäle ja sisse, ja ep olnud teist kõrwalist teed nähha, egga ka silda ülle jõe, egga laewa ehk paati, mis peäl olleks sündind üllekäia. — Siit jõdest peate läbbiminnema, ütlesid inglid, muido ei sa teie mitte liina. Ep olle ka ükski mailma algmisest ühte teist teed möda senna sanud, kui üksnes Enoh ja Elias. Enokit wisime lendes, ja Eliast tulise wanfriga tulest läbbi otsekohhe liina Summala kääso peäle.

Pootja. Oh saaksime meie ka sedda wisi ülle jõe.

Inglid. Sedda polle lotagi. Agga ei olle ka suurt asja karta. Sest aiast, kui Sioni kuningas isse sedda kitsast teed käis ja seadis, mis teie tännini käinud, ja kui Semma isse ka wõttis sest jõdest läbbimiina — ja ta olli seford hopis süggawam ja hirmsam laenetest — sest

aiast ep olle tõsiste Sioni teekäiatele mitte as-
ja karta läbbiminnemisest.

Lootja. Kas se jõggi süggaw on? ja kas
ta iggas kohhas ühtewisi süggaw?

Inglid. Süggawus on iggaühhele temma
uško möda; midda kindlam usk, sedda madda-
lam jõggi; agga midda nõdrem usk, sedda süg-
gawam on ta ka.

Kistiinnimenne. Kinnitago siis kallis
pühha Waim meie nõdra uško! Sa aitko Is-
sand meid armust läbbi!

Nende fannadega astusid mõllemad teekäiad
jõkke; agga pea hūdis Kistiinnimenne omma felt-
simehhe wasto: Minna waun süggawaste wee
sisse, ta käib ülle mo pea, ja keik temma laened
katwad mind! (Joan. 2, 4.)

Lootja. Dle rõmus wend, minna leian
weel pohja!

Kistiinnimenne. Oh, ma tunnen surma-
ahhastust! Ma ei sa kül mitte ennam maad
kätte, sedda kallist rahho maad!

Sa sega kattis tedda pilkane pimmedus ja
taewa liinna warrawad kaddusid ta filmist ärra.
Sa unnustas keik sedda armo, heldust ja truust
ärra, misga Isand tännini tedda olli saatnud;
ja üksnes keik temma pattud ja eksitusjed tullid
ta mele. Dlli temmal peäleegi woitlemist mit-
mede näggematta waenlastega; monningad kis-
sendasid ta kõrmo: Sa ei pea mitte rahho pai-
ka pärrima! teised: sa ei kõlba fenna!

Lootja püdis keige jousa omma sõbra pead üllespole hoida ja ütles: Wata wend, jubba paistwad taewa liinna wärrawad, ja mitto meest hiilgawa riettega, kes meid tahhawad wästo wõtta! Wata agga üllespole!

Kristiinnimenne. Sinno peäle waatwad, sind ootwad! sest sinno usk ja lotus on ikka kindel olnud, ni kaua, kui sind tunnen. Dleksiin minna ka iggal aial ni ustaw ja lootja olnud, siis tulles mulle nüüd abbi. Agga minno pat on wägga suur, sellepärast on ta mind mah-hajätanud!

Lootja. Se polle tõssi, wend! Jesand on agga filmapilkmise aia omma filmad sinno eest ärrapeitnud, agga iggawesse heldussega tahhab Ta so peäle hallastada. (Jes. 54, 8.) Hõia agga Tedda appi, küll Ta peastab sind! ja ükski assti ei woi sind Temmast ärralahjutada.

Need tootusse sannad moddusid Kristiinnimesse süddamele finnitamiseseks; ta hüdis ommast süggawussest Jesanda pole (Paul. 130.) ja ütles siis Lootja wästo: Dle rõmus minnoga! ma kuulsin ühte heält, se ütles: „Ärra kardada mitte; sest ma ollen sind lunnastanud ja nimme pärrast sind kutsnud; sa olled minno pärralt! Kui sa weest läbbi lähhääd, ollen minna söga; ja kui sa jöggedest läbbi lähhääd, ei pea nemmad sind mitte ärraupputama.“ (Jes. 43, 1. 2.)

Seddamaid leidis Kristiinnimenne pohja ennese al ollewad, ja weel monningad sammud — wae-walised, äkkilised, immelikkud, kered — ja

temma seisib teist pool jögge, kuiwa Ma peal, teises mailmas! Ka Lootja joudis pea temma tagga sesamma paika. Siin wõtsid neid kaks meest hiilgawatte riettega wasto, terretasid neid lahkeste ja ütlesid: Meie olleme teniad waimud, wäljaläkitud tenistuseks nende pärrast, kes õnnistust peawad pärrima. (Ebr. 1, 14.)

Kristiinnimenne ja Lootja ollid omma surrelikud ihhud surma jõe sees ärrakautanud, ja need inglid kandsid nende hinge läbbi tule eddasi. Hinged küsisid: Kuhho wite meid? Inglid kostsid: Nüüd fate teie Sioni mäe jure, ja ellawa Summala liinna, ja taewasse Jerusalemma jure, ja mitme tuhhande ingli jure ja nende õigede waimude jure, kes täieste pühaks sanud. (Ebr. 12, 22. 23.) Teie lähâte nüüd Issanda paradisi, kus ello jõest peate joma ja ellopuust sedda kaddumatta wilja söma. Teie peate walgis ridis käima ja Issandat näggema, kes teid on lunnastanud, ja peate Temma jures ellama iggaweste iggaweseks aiaks. Summal tahhab ärrapühkida keif weepisfarad teie filmist; ja surma ei pea ennam ollema, egga leinamist, egga waewa; sest et esimesesed asjad on ärralainud. Teie peate ka neid peawannemid nähha sama, keif Prohwetid ning Apostlid, ja keif tõsisesed usklikud ja Summala armastajad.

Kristiinnimenne ja Lootja hüüdsid: Oh sedda rõmo, oh sedda õnne!

Inglid räkisid weel: Seäl fate teie õnnistamist ja rõmustamist kätte keige omma tõ eest,

ja lõpmatta rõmo keige omma kurvastusse eest. Seal leikate teie, mis teie Ma peäl ollete külwanud; teie leikate seal keikide palwede, ja õhkamisse ja filmawee ja willetsusse wilja, mis teie armastusse parrast omma taewa kuninga wasto Ma peäl ollete kannatanud. — Kuld kroonidega ehitud, peate teie Issanda ees seisma ja Tedda näggema, nenda kui Temma on, (1 Joan. 3, 2.) ja Tedda tenima õõd ja päwa Temma templis. Ugga ep olle siin pimmedat õõd, egga und, egga wäsimist, sest Issand isse on se päike, mis meid walgustab iggawest. Teie sate ka paljo armsaid sõbro leidma, kes enne teid on seia joudnud, ja keiki neid rõmoga wasto wõtma, kes parrast teid seia joudwad. Ja kui wiimne passuna heäl hüab, ja taewa kunnigas lähhab kohhut moistma ellawatte ja surnutte peäle, siis ollete teie Temma ja pühha inglide seltsis ja seisate Temma parremal kael, kui Issa õnnistud. (1 Kor. 6, 2. Matt. 2, 5.)

Selle kõnnega tullid nüüd taewa linna wärrawa liggi. Üks taewa sõawäe hulgast hüdis wärrawa peält nago passuna heäleaga: Õnsad on need, kes Talle pulma õhtosõmaiale on kutsutud! (Ilm. 19, 9.) Ugga ülle wärrawa nähti kuld tähtedega need sannad üllespandud: Õnsad on need, kes Temma käsõsannade järrele tewad, et neil woiks melewald olla, ellopust sua, ja woiksid wärrawist linna sisse miina! (Ilm. 22, 14.) Seddamaid tehti wärrawa üksed lahti; ja kui Kristiinnimenne ja Lootja sisse astusid, mudeti neid, nenda et nemmad paistsid kui päike.

(Matt. 13, 43.) Nüüd widi neid taewa kuninga ette, ja kui nemmad mahha langesid kummardeš, ütles Temma: Teie ollete head ja uštawad sullased olnud, — minge nüüd omma Iſſanda rõmo siſſe. — Ja õnsad waimud tullid ja andsid neile kändlid ja kuld kronid nende pähhä; ja nemmad hakkasid nüüd — ärraräkimatta suurt rõmo ja õnnistust tundes — keige taewa wäe hulgaga ommad kändlid lõma ja laulma: „Se Summala Tallele, kes aujärje peäl istub, olgo kitus, ja auustus, ja au, ja wäggi iggaweste iggawesſeks aiaks! (Ism. 5, 13.) Ja Serawid hüüdsid sure heäleaga: Pühha, pühha, pühha on Iſſand, se keigewäggewam Summal, kes olli, ja kes on, ja kes tuleb! (Ism. 4, 8.)

Agga taewa linna wärrawad said tagga kin-nipandud.

Pisfut aega pärrast sedda tulli ka Tundmatta, kes Kristiinnimesſest ja Lootjast olli taggasi jänud tee peäle, selle jõe jure, mis mailma ja taewa linna wahhel olli. Üks mees wallelikko näoga, nimmi Tühhi-lotus, aitas Sedda jöest läbbi, ja siiski olli jöggi kanges kohhifemisſes. — Agga ükski ei tulnud teises äres tedda terretama ehk emale saatma, ja ükski tulli Tundmatta taewa linna ette. Kui temma need ſannad sai luggend, mis wärrawa peäle ollid kirjotud, siis kopputas ta ukse wasto; ja üks heäl ütles üllewelt: Mis sa tahhad ſiin?

Tundmatta. Iſſand, Iſſand! te mulle lahti!

Heäl üllewelt. Minna ei tunne sind, kust sa olled?

Dundmatta. Ma ollen sinno ees sõnud ja jonud; ja meie ulitsatte peäl olled sa õppe-tanud.

Heäl üllewelt. Minna ütlen sulle, ei ma tunne sind. Taggane minnuft ärra! (Euf. 13, 25—27.)

Dundmatta. Jssand, Jssand! ma ollen so nimme kannud Ma peäl.

Heäl üllewelt. Kuidas sinna, sõbber, olled seia tulnud, ja sinnul ei olle pulmariet?

Agga nüüd ei sanud Dundmatta sannagi suust wälja. Siis ütles taewa kunningas teenride wasto: Sidduge temma kâed ja jallad finni, ja wõtke tedda, ja heitke tedda keigesüggawama pimmedusse sisse, seal on ulluminne ja hammaste firristaminne. (Matt. 22, 11—13.)

Agga taewa liina fees, kus Kristiinnimenne ja Lootja ollid, seal olli lõpmatta rõõm, ja rahho, ja õn, ja õnnistus, mis weel ükski film ei olle näinud, ja ükski kõrw ei olle kuulnud, ja ühhegi mapeälse innimesse süddamesse ei olle toušnud. Sedda on Jummal walmistanud neile, kes Sedda armastawad! (1 Kor. 2, 9. ja — 10.)

üks Laul.

Kristusse järrele käämissest.

(Mir nach spricht Christus unser Held.)

1.

Mo järrel', ütleb Jesuke,
Mo järrel' uskjad tulge!
Mailma ärrasalgage,
Mo heält ja kutsmist kuulge!
Et wõtke risti peäle, ka
Mo jälgede sees kõndida!

2.

Ma ollen Walgus; teie ees
Käin minna pühitussees.
Kes siin käib minno jäljedes,
Ei ella pimmedussees.
Tee, Tõdde, Ello ollen ma
Ja Tuhatan teid armoga.

3.

Mo südda on täis allandust,
Täis armastust ja heldust,
Täis tasfandust ja kannatust,
Täis armo, tõt ja õigust;
Mo waim, mo hing, mo ihhoge
On ohwriks antud Jesale.

21 - 1886/1190
S 19160

Ma näitan, mis
Ja iggawest te
Ma annan ka, mis pühustab
Ja hinge sadab taewa.
Teil' rahho kaljuks ollen ma
Ja õnnistusse kaewuks ka.

5.

Kui lähhab raskeks, ma káin ees,
Kül minna appi tullen!
Ma woitlen isse káimiseses,
Ma teie pealik ollen.
Se agga kurri sullane,
Kes minnoga ei woitlege.

6.

Kes omma ello armastab,
Sell' kaub ello árra;
Kes minno párrast kautab,
Sell' peab ello jáma.
Kes minno risti põlgab teál,
Ei sa se minno kroni seál.

7.

Siis wõtkem hea melega
Jesusse járrel káia!
Dh wõtkem kindla ussoga
Ja risti jure jáda!
Sest kes ei woitle Demmaga,
Ei woi ta riki párrida.